

Vergaderjaar 1997–1998

25 775

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN DEEL

In aansluiting op het eerste wijzigingswetsvoorstel (kamerstukken II, 1996–1997, 25 394) wordt door middel van het onderhavige wetsvoorstel voorgesteld begrotingsnummer V van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Rijk voor het jaar 1997 respectievelijk met f 68,9 miljoen te verhogen en met f 3,6 miljoen te verlagen. De mutaties die tot deze verhoging en verlaging leiden, betreffen wijzigingen die ook in de Najaarsnota 1997 zijn verwerkt.

Beleidsmatige verschuivingen t.o.v. de raming in de eerste suppletore begroting (x f 1 miljoen)

Uitgaven

Artikel-nummer	Mutatie-omschrijving	Verplichtingen	Uitgaven
09.05.02	Hulp aan Palestijnse Vluchtelingen (UNWRA)	13,0	3,0
10.02	ORET	- 200,0	35,0
11.01	Landbouw en regionale ontwikkeling	120,0	45,8
12.01.01	Milieu	-/- 25,4	
14.06.01	Cultuurbeleid	-/- 6,0	-/- 6,0
15.01.01	Macro-economische Non-sectorale programmahulp	26,7	26,7
15.01.02.02	Macro-economische steun schuldendiensten	49,4	51,3

De hierboven genoemde mutaties betreffen de voornaamste beleidsmatige wijzigingen. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

PROGRAMMAUITGAVEN (Non-ODA)

De voornaamste beleidsmatige wijziging betreft een negatieve mutatie van f 6 miljoen voorgesteld op Internationaal Cultuurbeleid (artikel 14.06.01) ten behoeve van de reservering in 1998 en 1999 voor de bijdrage aan «Rotterdam culturele hoofdstad 2001».

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Het jaar wordt, voor wat betreft de uitvoering van Ontwikkelingssamenwerking en het beheer van de posten, gekenmerkt door de delegatie van bevoegdheden van het departement naar de posten, door de instelling van de Homogene Groep Internationale Samenwerking en door de nieuwe begrotingsindeling, waarin de Ontwikkelingssamenwerking is gegroepeerd rond thema's en sectoren. Deze thema's en sectoren zijn van belang voor het realiseren van de vier onderscheiden gekwantificeerde kwaliteitsdoelstellingen voor Ontwikkelingssamenwerking;

- 0,1% van het BNP voor het internationale natuur- en milieubeleid;
- 4% van de beschikbare middelen voor reproductieve gezondheidszorg;
- de 20% doelstelling voor basissociale voorzieningen;
- tenminste 0,25% van het BNP besteden ten behoeve van de zogenaamde minst ontwikkelde landen (MOL's).

Bij het implementeren van de besluiten die samenhangen met de delegatie en het invoeren van integraal management is in de tweede helft van 1996 alle posten gevraagd een jaarplan op te stellen, waarin tevens een bestedingsplan moest zijn opgenomen. Op basis hiervan, en met inachtneming van de gekwantificeerde kwaliteitsdoelstellingen, heeft besluitvorming plaatsgevonden, en zijn alle posten voorzien van de benodigde budgetten voor de apparaatskosten en zijn de ambassades met een OS-programma, de benodigde programmabudgetten toegekend. Bij deze toekenning is met name aandacht gegeven aan het kunnen voldoen aan lopende verplichtingen. Daarnaast gold dat terughoudendheid in acht genomen moest worden bij het aangaan van nieuwe verplichtingen.

Gemiddeld is aan Nederlandse ambassades in landen waarmee een ontwikkelingsrelatie wordt onderhouden een tiental gedelegeerde programmabudgetten toegekend. Hierdoor kan het beheer en het toezicht op de bestedingen op meer adequate wijze plaatsvinden, immers zowel de budgetverantwoordelijkheid als het toezicht op de uitvoering berusten op de Nederlandse ambassade. Per jaar zijn er vier rapportagemomenten ingesteld, waarop de posten zowel beleidsinhoudelijk als financieel rapporteren over de voortgang van de onderhanden zijnde projecten en activiteiten. Zowel overschrijdingen, o.a. als gevolg van vertraging in uitvoering of contractafwikkeling, als overschrijdingen, o.a. als gevolg van snellere afwikkeling, kunnen op het niveau van afzonderlijke projecten optreden. Zij zullen elkaar per ambassade gedeeltelijk compenseren. Soms kunnen zij per saldo resulteren tot een verzoek van de ambassade om verhoging of verlaging van het voor een bepaald thema/sector toegekende bedrag. Deze verzoeken worden door tweede ondergetekende getoetst en waar mogelijk met grote terughoudendheid gehonoreerd. Het per saldo effect hiervan zal elders in de begroting worden opgevangen op artikelen waarover het beheer niet aan de ambassades is gedelegeerd.

Verplichtingen

In deze wijzigingswet is een aantal mutaties opgenomen met betrekking tot de bijdragen aan multilaterale instellingen. Het betreft hier zuiver technische mutaties, zoals ook opgenomen in de Rekening over 1996 (TK,

1996–1997, 25 479, nr. 7), veroorzaakt doordat de feitelijke toezegging van de bijdrage c.q. de administratieve afwikkeling daarvan, niet meer in 1996 is verricht. Daarbij is voor de verplichtingen het volgende van belang. De omvang van de, in enig jaar, voor ontwikkelingssamenwerking beschikbare kasmiddelen is, gebaseerd op politieke afspraken, 0,8% van het BNP exclusief bandbreedte effecten. Hierbinnen is een zogenaamde «plafondconstructie» van toepassing. Het bedrag aan verplichtingen dat moet worden aangegaan en de fasering van de uitgaven daaruit, dient derhalve zodanig te zijn dat het leidt tot besteding van de politiek bepaalde hoeveelheid kasmiddelen. Het spreekt voor zich dat gelet hierop, de opgenomen en in deze suppletore begroting bijgestelde verplichtingenramingen – voor wat betreft de in 1997 aan te gane verplichtingen – een tentatief karakter hebben, gebaseerd op de veronderstellingen over vermoedelijke uitgavenritmes van nieuwe verplichtingen en het geraamde uitgaventempo van reeds aangegane verplichtingen. De omvang van de feitelijk aan te gane verplichtingen wordt afgestemd op de voor financiering van die verplichtingen binnen de omvang van de voor de uitgavencategorie ontwikkelingssamenwerking voor de jaren 1997 tot en met 2002 – naar raming – beschikbare kasmiddelen. Het selecteren en beoordelen van te financieren activiteiten is daarbij een continu proces dat na positieve beoordeling eventueel in het aangaan van verplichtingen resulteert. De mate waarin dit proces voortschrijdt en de voor een programma verantwoordelijke ambassade of eenheid op het departement de beschikbare kasmiddelen ook in meerjarenperspectief invult, bepaalt de uiteindelijke omvang van de aangegane verplichtingen. Aangezien de beschikbaarheid van kasmiddelen in het lopende en de volgende jaren daarbij de bepalende factor is, wordt de ruimte voor het aangaan van verplichtingen tevens beïnvloed door eventueel optredende wijzigingen in het uitgavenpatroon van reeds aangegane verplichtingen. Het bovengenoemde kan erin resulteren dat de effectief aangegane verplichtingen hoger of lager kunnen zijn dan de begrotingsramingen met betrekking tot die verplichtingen.

Nacalculatie ODA-plafond

Sinds 1991 geldt voor de bepaling van de hoogte van de voor ontwikkelingssamenwerking beschikbare middelen een systeem van nacalculatie. Deze vindt tweemaal gedurende het begrotingsjaar plaats. Bij de mutaties samenhangende met de Voorjaarsnota heeft de eerste nacalculatie plaatsgevonden (TK, 1996–1997, 25 394, nr. 2). Thans vindt de tweede nacalculatie plaats. Ten opzichte van de stand bij de Voorjaarsnota is de raming van het BNP voor 1997 gestegen van f 703,6 miljard naar f 714,45 miljard (MEV 1998 van september 1997) in casu een stijging van f 10,85 miljard. Als gevolg van deze stijging worden de voor ontwikkelingssamenwerking bestemde middelen verhoogd met f 86,8 miljoen, zijnde 0,8% van f 10,85 miljard. Daarnaast zijn als gevolg van de toezegging door de minister van Financiën tijdens de Wereldbank vergadering te Hong Kong macro-economische steun te verlenen aan Armenië, de voor ontwikkelingssamenwerking bestemde middelen nominaal verhoogd met f 6 miljoen (equivalent van USD 3 miljoen) onder gelijktijdige verlaging van hoofdstuk IXb.

Tenslotte heeft er een correctie plaatsgevonden op de (negatieve) bandbreedte 1996 van f 2,952 miljoen.

Per saldo zijn de voor ontwikkelingssamenwerking bestemde middelen ten opzichte van de stand Voorjaarsnota toegenomen met f 95,752 miljoen.

Wetsartikel 1 (Uitgaven/verplichtingen)

Beleidsveld 06 Algemeen Binnenland

Artikel 06.01 Personeel en Materieel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	221 003	220 854
1e suppletore begroting 1997	17 447	19 046
Mutatie	4 452	3 423
Stand 2e suppletore begroting 1997	242 902	243 323

Voor de concrete invulling van de mutaties wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelonderdelen 06.01.01. Ambtelijk personeel, 06.01.02. Overige personele uitgaven, 06.01.03 Materieel.

Artikel 06.01.01 Ambtelijk personeel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	155 040	155 040
1e suppletore begroting	1 000	1 000
Mutatie	4 882	4 882
Stand 2e suppletore begroting 1997	160 922	160 922

Verplichtingen en uitgaven

De verhoging van f 4,9 miljoen betreft grotendeels de meerkosten in het kader van de herbezetting als gevolg van de 36-urige werkweek en de uitvoering van het arbeidstijdenbesluit, een hogere bezetting op formatieplaatsen van regulier personeel en een stijging van de loonkosten als gevolg van gewijzigde arbeidsvoorwaarden (CAO sector Rijk 1997).

Artikel 06.01.02 Overige personele uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	9 403	9 403
1e suppletore begroting 1997	614	614
Mutatie	5 110	4 898
Stand 2e suppletore begroting 1997	15 127	14 915

Verplichtingen en uitgaven

De verplichtingen en uitgavenmutatie is als volgt samengesteld (x f 1000):

	Verplichtingen	Uitgaven
a. Inzet niet ambtelijk personeel DGIS en overige personele uitgaven	2 672	2 672
b. Extra inzet Infrastructuur Financieel Management	2 040	1 828
c. Loonbijstelling (van 06.02)	398	398
Totaal	5 110	4 898

ad a) De verhoging van de inzet van niet ambtelijk personeel DGIS voor een bedrag van f 1,8 miljoen) wordt onder andere veroorzaakt door een aantal activiteiten die samenhangen met de uitvoering van de herijking en delegatie. Te denken valt aan ondersteuning op de terreinen van datamanagement en herziening van procedures. Een verhoging van per saldo f 0,9 miljoen heeft grotendeels betrekking op de diensttijdgratificaties, ambtsjubilea en uitkeringen bij overlijden, alsmede de aanpassing van de vergoedingen van stagiaires.

ad b) De extra inzet van personeel ten behoeve van de Infrastructuur Financieel Management (IFM) ad f 1,8 miljoen is grotendeels een gevolg van de delegatie naar de posten. De extra inzet is incidenteel en dient ter waarborging van het financieel beheer van het ministerie.

ad c) Deze mutatie betreft de toevoeging van middelen (f 0,4 miljoen lastens 06.02 Loonbijstelling) voortvloeiend uit de afgesloten CAO, sector Rijk 1997.

Artikel 06.01.03 Materieel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	56 560	56 411
1e Suppletore begroting 1997	15 833	17 432
Mutatie	- 5 540	- 6 357
Stand 2e suppletore begroting 1997	66 853	67 486

Verplichtingen en uitgaven

De mutatie ad f 6,4 miljoen op onderhavig artikelonderdeel is het saldo van een onderschrijving ad f 8,1 miljoen en een verhoging van f 1,7 miljoen. De verhoging op dit artikelonderdeel vindt plaats in verband met de toevoeging van middelen in het kader van de prijsbijstelling 1997 (zie ook artikel 06.03). Onderhavige verlaging is voor het merendeel het gevolg van het oplopen van vertraging in de aanbesteding van projecten op het gebied van de geautomatiseerde informatievoorziening en datacommunicatie. Een gedeelte ad f 3,4 miljoen wordt overgeheveld naar artikelonderdeel 06.01.01 Ambtelijk personeel. Een gedeelte ad f 4,6 miljoen wordt overgeheveld naar artikelonderdeel 06.01.02 Overige personele uitgaven. Het resterende deel ad f 0,1 miljoen wordt overge-

heveld naar artikel 06.06 Subsidies en bijdragen. Voor een nadere toelichting zie het gesteld bij de desbetreffende artikel(onderdelen).

De verklaring voor het verschil tussen de uitgaven- en de verplichtingenmutatie ligt in het feit dat door vertraging in de uitvoering van de projecten op het gebied van de geautomatiseerde informatievoorziening de uitgaven op reeds in 1997 aangegane verplichtingen in 1998 zullen plaatsvinden.

Artikel 06.02 Loonbijstelling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	p.m.	p.m.
1e suppletore begroting 1997	1 524	1 524
Mutatie	- 1 524	- 1 524
Stand 2e suppletore begroting 1997	p.m.	p.m.

Verplichtingen en uitgaven

De loonbijstelling is voor f 0,9 miljoen herverdeeld naar artikel 06.01.01 Ambtelijk personeel en f 0,4 miljoen naar artikel 06.01.02 Overige personele uitgaven. Een bedrag ad f 0,2 miljoen is toegevoegd aan artikel 06.06 Subsidies en bijdragen.

Artikel 06.03 Prijsbijstelling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	p.m.	p.m.
1e suppletore begroting 1997	1 671	1 671
Mutatie	- 1 671	- 1 671
Stand 2e suppletore begroting 1997	p.m.	p.m.

Verplichtingen en uitgaven

Het totaal van de prijsbijstelling binnenland ad f 1,7 miljoen is bij eerste suppletore begroting 1997 op het centrale begrotingsartikel voor prijsbijstelling binnenland (06.03) aan de onderhavige begroting toegedeeld. Bij Vermoedelijke Uitkomsten 1997 is het bedrag van f 1,7

miljoen overgeheveld naar artikel 06.01.03 en wordt derhalve thans verwerkt in onderhavige suppletore begroting.

Artikel 06.06 Subsidies en bijdragen

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	11 118	16 428
1e suppletore begroting 1997	2 735	2 735
Mutatie	318	318
Stand 2e suppletore begroting 1997	14 171	19 481

Verplichtingen en uitgaven

Ten behoeve van het voorzitterschap van het Internationale Rode Kruis van H.K.H. prinses Margriet is een bijdrage ad f 0,08 miljoen toegezegd. Daarnaast is er sprake van een hogere bijdrage voor het VN-jongerenprogramma ad f 0,03 miljoen. Een bedrag ad f 0,2 miljoen is toegevoegd uit artikel 06.02 loonbijstelling inzake de arbeidskostenontwikkeling van gesubsidieerde instellingen.

Beleidsveld 07 Algemeen Buitenland

Artikel 07.01 Personeel en Materieel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	517 530	524 661
1e suppletore begroting 1997	33 909	33 909
Mutatie	14 847	15 283
Stand 2e suppletore begroting 1997	566 286	573 853

Voor de concrete invulling van de mutaties wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelonderdelen 07.01.01. Ambtelijk personeel, 07.01.02. Overige personele uitgaven, 07.01.03 Post-actief personeel en 07.01.04 Materieel.

Artikel 07.01.01 Ambtelijk personeel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	179 648	179 648
1e suppletore begroting 1997	4 855	4 855
Mutatie	- 1 930	- 1 930
Stand 1e suppletore begroting 1997	182 573	182 573

Verplichtingen en uitgaven

De negatieve mutatie ad f 1,9 miljoen betreft een saldo van enerzijds een onderbesteding van f 5 miljoen als gevolg van een gemiddeld lagere bezetting van uitgezonden personeel en anderzijds een overschrijding ad f 3,1 miljoen met betrekking tot lonen lokaal personeel, onder andere door wisselkoers- en looneffecten.

Artikel 07.01.02 Overige personele uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	154 914	154 914
1e suppletore begroting 1997	4 254	4 254
Mutatie	7 135	7 135
Stand 2e suppletore begroting 1997	166 303	166 303

Verplichtingen en uitgaven

De verplichtingen en uitgavenmutatie is als volgt samengesteld (x f 1000):

a. Prijsbijstelling HGIS	5 205
b. Aanloopvoorschotten	1 930
Totaal	7 135

ad a) Als gevolg van lokale prijsstijgingen en wisselkoerseffecten van de uitgaven voor lokaal personeel op de posten wordt dit artikel-onderdeel verhoogd. Zie ook het gestelde bij artikel 07.04 Loon- en prijsbijstelling en onvoorzien HGIS.

ad b) Deze verhoging heeft betrekking op «Verstrekingen aan uitgezonden personeel» (aanloopvoorschotten) conform het «Dienst Buitenlandse Zaken Vergoedingstelsel» (DBZV). Het betreft een incidentele verhoging, omdat de aanloopvoorschotten uiteindelijk worden terugontvangen.

Artikel 07.01.03 Post-actief personeel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	11 181	11 181
1e suppletore begroting 1997	- 140	- 140
Mutatie	- 530	- 530
Stand 2e suppletore begroting 1997	10 511	10 511

Verplichtingen en uitgaven

Als gevolg van een lagere instroom met betrekking tot post-actief

personeel vallen middelen vrij. Derhalve treedt op dit artikelonderdeel een verlaging op van f 0,5 miljoen.

Artikel 07.01.04 Materieel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	160 088	167 219
1e suppletore begroting 1997	24 939	24 939
Mutatie	9 642	10 078
Stand 2e suppletore begroting 1997	194 669	202 236

Verplichtingen en uitgaven

De verplichtingen en uitgavenmutatie is als volgt samengesteld (x f 1000):

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
a. Huren	6 459	6 459
b. Prijsbijstelling HGIS	2 909	2 909
c. Overig	274	710
Totaal	9 642	10 078

Ad a) Als gevolg van stijging van de huuruitgaven voor met name dienstwoningen is een verhoging ad f 6,5 miljoen noodzakelijk. Dit bedrag is grotendeels een gevolg van koersontwikkelingen.

Ad b) Als gevolg van de lokale prijsstijgingen en wisselkoerseffecten van de materiële exploitatie-uitgaven op de posten treedt op dit artikelonderdeel een verhoging op van f 2,9 miljoen.

Ad c) Naar aanleiding van een vaststellingsovereenkomst in het kader van een terugkoopregeling inzake overtollig legermaterieel, is aan een derde een bedrag ad f 0,7 miljoen overgemaakt. Daarnaast is sprake van twee overhevelingen uit verplichtingenruimte Infrastructuur Financieel Management (IFM) (totaal voor f 0,4 miljoen) naar de artikelen 07.03 en 09.02.

Artikel 07.01.05 Voorlichting

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	4 735	4 735
Mutatie	530	530
Stand 2e suppletore begroting 1997	5 265	5 265

Verplichtingen en uitgaven

De meeruitgaven ad f 0,5 miljoen betreffen zowel buitenlandpublicaties (boekje Marshall-herdenking, Poolse versie geschiedenisboekje in het

kader van het staatsbezoek) als audiovisuele uitgaven (als gevolg van uitbesteding van film- en videodistributies).

Artikel 07.02 Gebouwen buitenland

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	40 353	46 712
1e suppletore begroting 1997	28 259	28 259
Mutatie	9 551	- 459
Stand 2e suppletore begroting 1997	78 163	74 512

Verplichtingen en uitgaven

De verplichtingen en uitgavenmutatie is als volgt samengesteld (x f 1000):

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
a. Verkoop residentie CG New York	6 000	6 000
b. Overheveling naar 07.01.04	- 6 459	- 6 459
c. Versnellen aangaan van verplichtingen	10 010	
Totaal	9 551	- 459

- ad a) De verkoop van de residentie van de Consul-Generaal te New York leidde tot een ontvangst van f 6,0 miljoen. Conform de vigerende middelenafpraak met het Ministerie van Financiën (Directie Domeinen) worden deze middelen toegevoegd aan onderhavige begroting.
- ad b) Een bedrag van f 6 miljoen wordt toegevoegd aan artikel 07.01.04 Materieel om het incidentele exploitatietekort te dekken. Voor de exploitatie van nieuw te openen posten wordt eveneens een bedrag ad f 0,5 miljoen toegevoegd aan artikel 07.01.04. Dit bedrag was eerder bij Voorjaarsnota 1997 abusievelijk toegevoegd aan investeringen.
- ad c) Diverse kleinere, lopende projecten hebben vertraging opgelopen waardoor minder kasbeslag nodig bleek. Het betreft onder andere projecten te Brussel, Boedapest en Singapore. Daartegenover staan aankopen van onder andere de residenties te Khartoum, Pretoria en Kopenhagen die per saldo leiden tot een incidentele belasting van het verplichtingenbudget.

Kengetallen

Deze zijn niet gewijzigd.

Artikel 07.03 Staatsbezoeken en roulerende voorzitterschappen

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	41 960	41 960
1e suppletore begroting 1997	5 530	5 530
Mutatie	- 8 822	- 8 954
Stand 2e suppletore begroting 1997	38 668	38 536

Verplichtingen en uitgaven

EU Voorzitterschap

Bij nacalculatie zijn de uitgaven die ten laste van Buitenlandse Zaken komen f 7 miljoen lager dan geraamd. Deze f 7 miljoen wordt toegevoegd aan de reservering onvoorzien (artikel 07.04).

Conferenties

De organisatie van de openingsconferentie van de OPCW was aanzienlijk goedkoper dan geraamd. De meevaller was in totaal f 1,9 miljoen.

Artikel 07.04 Indexering lonen en prijzen HGIS en nader te verdelen middelen

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	15 000	15 000
1e suppletore begroting	-/- 6 312	-/- 6 312
mutatie 1 (reservering)	31 881	31 881
mutatie 2 (naar/van div. ministeries)	-/- 7 253	-/- 7 253
Stand 2e suppletore begroting 1997	33 316	33 316

Verplichtingen en uitgaven

Mutatie 1

Betreft met name als gevolg van wijzigingen in de BNP-ramingen voor 1997, na afronding van de Kaderbriefbesluitvorming, beschikbaar gekomen ruimte voor de HGIS. Deze ruimte wordt op dit artikel beschikbaar gehouden voor onvoorziene ontwikkelingen.

Mutatie 2

Bij deze suppletore wet vindt een aantal overboekingen plaats in verband met loon- en prijsbijstelling en koersontwikkelingen. Daarnaast wordt binnen de BuZa-begroting een meevaller van f 7 miljoen op de raming voor het EU-voorzitterschap toegevoegd aan dit artikel. Deze meevaller dient als gedeeltelijke compensatie voor de hogere uitgaven op de BiZa-begroting (f 10,8 miljoen) in verband met het EU-voorzitterschap.

Algemene Zaken boekt een verwachte onderuitputting van f 2,3 miljoen op het onderdeel «Wereldtentoonstelling Lissabon» over naar dit artikel. Door Economische Zaken wordt een per saldo verwachte onderuitputting van f 10 miljoen op een aantal tot de HGIS behorende begrotingsonderdelen overgeboekt naar dit artikel.

Naar ministerie uitgesplitst ontstaat het volgende beeld (bedragen x f 1000):

Naar/van BuZa	
07.01 Personeel en materieel	8 824
07.03 Staatsbezoeken en roulerende voorzitterschappen	-/- 7 000
17.01 Overige contributies internationale organisaties	849
Van AZ	-/- 2 300
Naar BiZa	10 800
Naar OC&W	29
Van Financiën	-/- 1 135
Naar Defensie	3 900
Naar VROM	400
Naar V&W	351
Van EZ	-/- 10 000
Naar LNV	2 535
TOTAAL	7 253

Beleidsveld 08 Europese Unie

Artikel 08.01 Vierde eigen middel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	3 276 000	3 276 000
1e suppletore begroting 1997	- 370 000	- 370 000
Mutatie	- 101 000	- 101 000
Stand 2e suppletore begroting 1997	2 805 000	2 805 000

Verplichtingen en uitgaven

De mutatie op dit artikel is tweeledig. Enerzijds is er sprake van een toename in de Nederlandse afdracht, veroorzaakt door een lagere meevaller in de afdrachten dan bij eerste suppletore wet was voorzien en de varkenspest. Anderzijds is er sprake van een daling van de afdracht vanwege de harmonisatie op EU-niveau van de bruto binnenlandse producten en het niet opvragen van de monetaire reserve en de noodhulpreserve door de EU.

Artikel 08.02 Europees Ontwikkelingsfonds

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	229 086
Mutatie	- 82 038
Stand 2e suppletore begroting	147 048

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming met per saldo f 82,038 miljoen te verlagen. Dit is het gevolg van een aantal factoren.

Als gevolg van het feit dat het verdrag Lomé IV-bis niet in werking zal treden in 1997 en daardoor de voorziene bijdrage aan het Stabex-fonds (stabilisatie van inkomsten uit export) voor 1997 eveneens niet tot betaling zal leiden is door de Europese Commissie voorgesteld de uitgavenraming met respectievelijk 200 miljoen ECU en 360 miljoen ECU neerwaarts aan te passen. Het Nederlandse aandeel in de bijdragen aan het EOF bedraagt 5,57%, zodat wordt voorgesteld de uitgavenraming op deze onderdelen met per saldo f 68,6 miljoen neerwaarts aan te passen. Het restant van f 13,438 miljoen heeft betrekking op aanpassing van de oorspronkelijke raming (augustus 1996) van de Europese Commissie voor 1997 tot een totaal van 1,760 miljard ECU (was 1,81 miljard). Daarnaast heeft betaling van een aantal tranches naar het Europees Ontwikkelings Fonds tegen een andere wisselkoers plaatsgevonden dan die bij het opstellen van de begrotingsbedragen (administratiekoers) is toegepast.

Beleidsveld 09 Veiligheid, mensenrechten en conflictbeheersing

Artikel 09.01 Veiligheidsbeleid

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	10 280	10 360
1e suppletore begroting 1997	6 000	3 000
Mutatie	46	46
Stand 1e suppletore begroting 1997	16 326	13 406

Verplichtingen en uitgaven

Onderhavige mutatie heeft betrekking op de toename van servicekosten in verband met onvoorziene wijzigingen in de samenstelling van het Joegoslavië-Tribunaal.

Artikel 09.02 Contributies (NAVO/WEU/OVSE/OPCW)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	14 144	14 144
1e suppletore begroting 1997	3 350	3 350
Mutatie	- 744	- 875
Stand 2e suppletore begroting 1997	16 750	16 619

Verplichtingen en uitgaven

De negatieve mutatie op artikel 09.02 is een saldo van enerzijds verlagingen van contributies aan de WEU en de CTBTO en anderzijds van

verhogingen van de contributies aan de NAVO, OVSE en OPCW. Het verschil tussen de uitgaven- en de verplichtingenmutatie wordt veroorzaakt door de extra verplichtingenruimte die toegekend is voor activiteiten in het kader van de technische assistentie aan de OPCW, alsmede voor diverse activiteiten ten behoeve van de officiële opening van het OPCW-gebouw.

Artikel 09.03 Mensenrechten en conflictbeheersing

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	27 500	22 000
Mutatie	- 5 000	- 4 000
Stand 2e suppletore begroting	22 500	18 000

Verplichtingen

De verplichtingenraming wordt aangepast met - f 5 miljoen tot f 22,5 miljoen. Het opbouwen van een goede projectenportefeuille, op basis waarvan de in de ontwerp-begroting opgenomen raming was gebaseerd, vergt meer tijd dan aanvankelijk werd aangenomen,

Uitgaven

Het uitgavenverloop verloopt trager dan aanvankelijk werd aangenomen. De belangrijkste oorzaak betreft het niet goed nakomen door uitvoerende organisaties van contractueel vastgelegde verplichtingen op het gebied van inhoudelijke en financiële rapportages. Verhoudingsgewijs kwamen er minder aanvragen binnen, terwijl de gevraagde bedragen dikwijls relatief klein waren. Ook speelde een rol dat door de reorganisatie van het departement (herijking) veel organisaties nog niet goed bekend waren met de plaats waar financieringsaanvragen ingediend dienden te worden.

Artikel 09.05 VN-vluchtelingenprogramma's

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	56 000	56 000
Mutatie	59 000	3 000
Stand 2e suppletore begroting	115 000	59 000

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader worden toegelicht.

Artikel 09.05.01 Bijdrage Hoge Commissariaat voor Vluchtelingen (UNHCR)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	46 000	46 000
Mutatie	46 000	
Stand 2e suppletore begroting	92 000	46 000

Verplichtingen

De door Nederland in de Pledging Conference van december 1996 toegezegde bijdrage voor 1997 van f 46 miljoen is, als gevolg van het gegeven dat de formalisering eerst in 1997 heeft plaatsgevonden, dit jaar in de verplichtingenadministratie opgenomen. Voorgesteld wordt dit artikelonderdeel voor 1997 te verhogen met f 46 miljoen, hetzelfde bedrag waarmee het corresponderende artikelonderdeel in 1996 werd verlaagd.

Artikel 09.05.02 Bijdrage Organisatie voor hulp aan Palestijnse Vluchtelingen (UNWRA)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	10 000	10 000
Mutatie	13 000	3 000
Stand 2e suppletore begroting	23 000	13 000

Verplichtingen

De door Nederland in de Pledging Conference van december 1996 toegezegde bijdrage voor 1997 van f 10 miljoen is, als gevolg van het gegeven dat de formalisering eerst in 1997 heeft plaatsgevonden, dit jaar in de verplichtingenadministratie opgenomen. Voorgesteld wordt dit artikelonderdeel voor 1997 te verhogen met f 10 miljoen, hetzelfde bedrag waarmee het corresponderende artikelonderdeel in 1996 werd verlaagd. Daarnaast wordt een mutatie van f 3 miljoen voorgesteld inzake een additionele bijdrage die specifiek is bedoeld voor Palestijnse vluchtelingen in Libanon.

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming met f 3 miljoen te verhogen. Dit betreft een met de UNWRA af te sluiten overeenkomst inzake een additionele vrijwillige bijdrage, die specifiek is bedoeld voor Palestijnse vluchtelingen in Libanon.

Beleidsveld 10 Economie en Werkgelegenheid

Artikel 10.01 Landenprogramma's met betrekking tot economie en werkgelegenheid

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	115 000	95 000
Mutatie	- 6 000	16 793
Stand 2e suppletore begroting	109 000	111 793

Verplichtingen en Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Met name de posten Ramallah en Maputo hebben een verzoek tot verhoging van hun budget gehonoreerd gekregen. De mutaties op de verplichtingen- en uitgavenraming van respectievelijk - f 6 miljoen en f 16,793 miljoen zijn het saldo van over- en onderschrijdingen op projectniveau.

Het aantal en het volume van de overschrijdingen overtreft - als gevolg van snellere uitvoering en contractafwikkeling - die van het aantal en totale volume van de onderschrijdingen - als gevolg van tragere uitvoering en contractafwikkeling.

bedragen in milj. guldens	overschrijdingen	onderschrijdingen
f 0 - 2 miljoen	Cotonu, Dar es Salaam, Cairo, Harare, Kingston, La Paz, Lima, Nairobi, Pretoria, Tirana, Belgrado, Dhaka, Kiev en San José	Addis Abeba, Almaty, Colombo, Dakar, Lusaka en Peking.
f 2 - 5 miljoen	Maputo en Ramallah	

Artikel 10.02 Ontwikkelingsrelevante exporttransacties - schenkingen

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	405 000	135 000
Mutatie	- 200 000	35 000
Stand 2e suppletore begroting	205 000	170 000

Verplichtingen

De verplichtingenbegroting is gebaseerd op het gegeven dat van de drie ingediende financieringsaanvragen er één de goedkeuringsprocedure kan doorstaan op grond waarvan tot contractsluiting kan worden overgegaan. De verwachting voor dit jaar is dat ca. 50% van de financieringsaanvragen tot contractsluiting zal leiden, hetgeen vooralsnog een neerwaartse mutatie met zich meebrengt van f 200 miljoen.

Uitgaven

De belangstelling voor het ORET-programma is de laatste twee jaar sterk toegenomen. In 1996 leidde dit al tot overschrijding van het in de ontwerp-begroting opgenomen bedrag. Dit jaar zet de opgaande tendens zich verstrekt voort, op grond waarvan in juni werd besloten het programma op te schorten en voorlopig geen nieuwe aanvragen meer in behandeling te nemen. De tot dat moment in behandeling genomen voorstellen leiden thans tot een mutatie van f 35 miljoen.

Artikel 10.03 Programma Uitzending Managers (PUM)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	12 300	12 300
Mutatie	12 300	
Stand 2e suppletore begroting	24 600	12 300

Verplichtingen

De formele toezegging van de bijdrage voor 1997 heeft niet in 1996 doch, in tegenstelling tot wat aanvankelijk werd geraamd, eerst dit jaar plaatsgevonden. Gelet hierop dient de verplichtingenbegroting te worden verhoogd met een bedrag van f 12,3 miljoen.

Artikel 10.04 Bevordering export van ontwikkelingslanden

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	19 000	19 000
Mutatie	1 000	1 000
Stand 2e suppletore begroting	20 000	20 000

Dit artikel bestaat uit een tweetal artikelonderdelen. De mutatie heeft alleen betrekking op het onderdeel CBI, dat hieronder wordt toegelicht.

Artikel 10.04.01 CBI

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	16 000	16 000
Mutatie	1 000	1 000
Stand 2e suppletore begroting	17 000	17 000

Verplichtingen en uitgaven

Onvoorzien optredende kostenoverschrijdingen op het gebied van o.a. de uitgifte van milieuhandboeken, workshops en onderzoek leiden tot hogere

uitgaven van f 0,5 miljoen. Daarnaast legt een aantal betalingsverplichtingen met betrekking tot de organisatie en uitvoering van beurzen een groter beslag op de hiervoor bestemde middelen dan bij de programmering werd voorzien.

Artikel 10.05 Bedrijfsmatige technische bijstand

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	5 000	4 000
Mutatie	- 400	- 886
Stand 2e suppletore begroting	4 600	3 114

Verplichtingen

De inschakeling van externe deskundigen bij de beoordeling van aanvragen voor ORET- en MILIEV-financiering leidt tot een neerwaartse mutatie van f 0,4 miljoen. Deze is o.a. het gevolg van het feit dat het ORET-programma voor 1997 geen nieuwe aanvragen meer in behandeling neemt (zie ook toelichting bij artikelonderdeel 10.02).

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming aan te passen met - f 0,886 miljoen. Dit is het gevolg van lager dan geraamde uitgaven dan aanvankelijk werd voorzien.

Artikel 10.10 Allochtoon ondernemerschap

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	2 000	2 000
Mutatie	4 600	- 1 000
Stand 2e suppletore begroting	6 600	1 000

Verplichtingen

Volgend op de parlementaire goedkeuring om een overeenkomst aan te gaan met de Stichting IntEnt voor de uitvoering van het programma «Allochtoon Ondernemerschap» voor een periode van 3,5 jaar, wordt voorgesteld de verplichtingenraming aan te passen met f 4,6 miljoen.

Uitgaven

Omdat de overeenkomst met de Stichting IntEnt in het najaar zal worden gesloten, zal het programma dit jaar minder uitgaven kennen dan aanvankelijk was voorzien. Derhalve wordt voorgesteld de uitgavenraming met f 1 miljoen neerwaarts aan te passen.

Beleidsveld 11 Landbouw en regionale ontwikkeling

Artikel 11.01 Landenprogramma's met betrekking tot landbouw en regionale ontwikkeling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	380 000	385 000
Mutatie	120 000	45 798
Stand 2e suppletore begroting	500 000	430 798

Verplichtingen en Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassade gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. De mutatie op de uitgavenraming van f 45,798 miljoen is het saldo van over- en onderschrijdingen op projectniveau.

Het aantal en het volume van de overschrijdingen overtreft – als gevolg van snellere uitvoering en contractafwikkeling – die van het aantal en totale volume van de onderschrijdingen – als gevolg van tragere uitvoering en contractafwikkeling.

bedragen in milj. guldens	overschrijdingen	onderschrijdingen
f 0 – 2 miljoen	Accra, Bangkok, Cotonu, Harare, Khartoum, Lusaka, New Delhi, Ramallah, Santiago, Yaoundé, Hanoi, Cairo, Nairobi, Ouagadougou, Quito en Tirana	Almaty, Lima, Luanda, Peking, Boekarest, Kingston, La Paz en maputo
f 2 – 5 miljoen	Addis Abeba, Bamako, Manilla, Dakar en Kampala	Belgrado en Pretoria
f 5 – 10 miljoen	Colombo, Dhaka, Islamabad en San José	

Ten aanzien van de verplichtingenmutatie van f 120 miljoen kan het volgende worden opgemerkt. Deze heeft grotendeels betrekking op de formalisering van het districtenprogramma-fase 3 in Tanzania. Deze zevenjarige committering, welke beoogt een structurele ondersteuning te zijn en de bevordering van een evenwichtig plattelandsontwikkelingsproces na te streven, moet leiden tot een verbetering van de leefomstandigheden van de rurale bevolking, met name op het gebied van voedselzekerheid, verhoging van het gezinsinkomen en verbetering van het niveau van sociale zekerheid.

Artikel 11.02 Bijdrage Wereldvoedselprogramma en Internationale Noodvoedselhulp (WFP/IEFR)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997		60 000
Mutatie	60 000	
Stand 2e suppletore begroting	60 000	60 000

Verplichtingen

In 1996 is, in tegenstelling tot wat aanvankelijk werd geraamd, alleen de bijdrage voor 1997 geformaliseerd. De bijdrage voor 1998, eveneens f 60 miljoen, is later in de verplichtingenadministratie opgenomen. Gelet hierop wordt voorgesteld dit artikel te verhogen met f 60 miljoen.

Artikel 11.03 Bijdrage Internationaal Fonds voor Agrarische Ontwikkeling (IFAD)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	p.m.	6 000
Mutatie		929
Stand 2e suppletore begroting	p.m.	6 929

Uitgaven

De verplichte bijdrage onder de derde middelenaanvulling is bij de definitieve berekening door IFAD (mei 1997) door het ontstaan van koersverschillen per saldo f 0,929 miljoen hoger uitgevallen dan bij de opstelling van de begroting 1997 (augustus 1996) werd voorzien.

Artikel 11.04 Stedelijke ontwikkeling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	34 000	27 500
Mutatie	- 2 391	- 906
Stand 2e suppletore begroting	31 609	26 594

Verplichtingen en Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Op dit begrotingsartikel heeft geen grote druk gestaan van verzoeken van de posten ter verhoging van de hen toegekende budgetten. De mutaties op de verplichtingen- en uitgavenraming

van respectievelijk – f 2,391 miljoen en – f 0,906 miljoen zijn het saldo van over- en overschrijdingen op projectniveau.

Beleidsveld 12 Milieu

Artikel 12.01 Milieubeleid in ontwikkelingslanden

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	358 305	330 305
Mutatie		– 23 100
Stand 2e suppletore begroting	358 305	307 205

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen. De mutaties hierop worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 12.01.01 Landenprogramma's met betrekking tot milieu

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	355 000	317 000
Mutatie		– 25 413
Stand 2e suppletore begroting	355 000	291 587

Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Vertragingen in de identificatie en formulering van projecten alsmede in de projectuitvoering hebben geleid tot een verlaging van de uitgavenraming van per saldo f 25,413 miljoen. Deze verlagingen hebben voornamelijk plaatsgevonden bij de posten Lima, Maputo, Beijing, Paramaribo, Ramallah en San Jose.

Het aantal en het volume van de overschrijdingen overtreft – als gevolg van tragere uitvoering en contractafwikkeling – die van het aantal en totale volume van de overschrijdingen – als gevolg van snellere uitvoering.

bedragen in milj. guldens	overschrijdingen	onderschrijdingen
f 0 – 2 miljoen	Accra, Abidjan, Bangkok, Belgrado, Cotonu, Islamabad, Nairobi, Sana'a, Windhoek, La Paz, Pretoria, Quito en San José	Addis Abeba, Bamako, Bogota, Brasilia, Canberra, Colombo, Dar es Salaam, Hanoi, Kuala Lumpur, Lusaka, Manilla, Yaoundé, Harare, Cairo, Kigali en Santiago
f 2 – 5 miljoen	Dakar en New Delhi	Lima, Paramaribo en Ramallah
f 5 – 10 miljoen		Dhaka, Peking en Maputo

Artikel 12.01.02.01 Bijdrage Global Environment Facility (GEF)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	10 000
Mutatie	2 313
Stand 2e suppletore begroting	12 313

Uitgaven

De uitgaven zullen naar verwachting f 2,313 miljoen hoger bedragen dan in de ontwerp-begroting was opgenomen in verband met een veranderd betaalschema en het oplopen van de SDR-koers. De ODA-component van de voorgestelde mutatie bedraagt f 1,942 miljoen. De non-ODA-component bedraagt f 0,371 miljoen.

Beleidsveld 13 Maatschappelijke ontwikkeling

Artikel 13.01 Programma's en bijdragen m.b.t. maatschappelijke ontwikkeling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	424 000	411 000
Mutatie	3 500	- 13 763
Stand 2e suppletore begroting	427 500	397 237

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader wordt toegelicht.

Artikel 13.01.01 Landenprogramma's met betrekking tot maatschappelijke ontwikkeling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	315 000	310 000
Mutatie		- 12 704
Stand 2e suppletore begroting	315 000	297 296

Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. De verlagingen hebben voornamelijk plaatsgevonden bij de posten Caïro, Maputo en Sana'a. De meest substantiële verhoging werd toegekend aan Dhaka.

Het aantal en het volume van de onderschrijdingen overtreft – als gevolg van tragere uitvoering en contractafwikkeling – die van het aantal en totale volume van de overschrijdingen – als gevolg van snellere uitvoering.

bedragen in milj. guldens	overschrijdingen	onderschrijdingen
f 0 – 2 miljoen	Dar es Salaam, Harare, Khartoum, Kingston, Lima, Quito, Sana'a en Peking	Accra, Bamako, Bangkok, Lusaka, Nairobi, Ouagadougou, Paramaribo, Pretoria, Ramallah, San José, Tirana, Windhoek en Yaoundé
f 2 – 5 miljoen	Colombo, Islamabad, La Paz en New Delhi	Dakar en Cairo
f 5 – 10 miljoen	Dhaka	Addis Abeba en Maputo

Artikel 13.01.02 Bijdrage VN-bevolkingsfonds (UNFPA)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	86 000	86 000
Mutatie	1 500	
Stand 2e suppletore begroting	87 500	86 000

Verplichtingen

De Nederlandse algemene bijdrage aan het VN-bevolkingsfonds is voor 1998 vastgesteld op f 87,5 miljoen, waarvan f 9 miljoen bestemd is voor IPPF, IUSSP en de Population Council. Een en ander komt neer op een verhoging van de Nederlandse bijdrage aan UNFPA van f 1,5 miljoen ten opzichte van 1997. Deze verhoging maakt deel uit van het streven de Nederlandse uitgaven voor reproductieve gezondheid op een niveau van 4% van de ODA-middelen te realiseren en vormt een erkenning van de belangrijke rol die UNFPA op dit terrein vervult.

Artikel 13.01.03 Bijdrage VN-aidsprogramma (UNAIDS)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	23 000	11 000
Mutatie	- 10 000	
Stand 2e suppletore begroting	13 000	11 000

Verplichtingen

De Nederlandse bijdrage aan het VN-aidsprogramma voor 1998 zal f 12 miljoen bedragen. f 10 miljoen wordt toegezegd voor de algemene begroting van UNAIDS. Een bedrag van f 2 miljoen wordt additioneel aan UNAIDS ter beschikking gesteld ten behoeve van het UNAIDS Co-sponsors Coordinated Appeal for Supplemental Funded Activities dat bestemd is voor HIV/AIDS activiteiten van de 6 cosponsors van UNAIDS.

Nederland is een van de landen die zich sterk heeft gemaakt voor de oprichting van UNAIDS. De Nederlandse bijdrage dient ter ondersteuning van de algemene coördinerende rol van UNAIDS. In de begroting 1997 was de verplichtingenbegroting gebaseerd op het gegeven dat in 1997 de bijdragen voor 1998 en 1999 zouden worden aangegaan. Nu besloten is dat dit jaar alleen de verplichting voor 1998 van f 12 miljoen en een additionele verplichting voor 1997 van f 1 miljoen zullen worden aangegaan, wordt een mutatie voorgesteld van – f 10 miljoen.

Artikel 13.01.04 Caribische Ontwikkelingsbank (CDB)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997		4 000
Mutatie	12 000	- 1 059
Stand 2e suppletore begroting	12 000	2 941

Verplichtingen

De verplichtingenbegroting is in 1996 lager uitgevallen dan aanvankelijk geraamd teneinde in 1996 een aantal deelnemers aan het SDF in staat te stellen alsnog een bijdrage te leveren voordat de uiteindelijke hoogte van de Nederlandse bijdrage aan het SDF werd vastgesteld. De hoogte van de Nederlandse bijdrage was namelijk afhankelijk gesteld van de totale bijdrage van andere donoren. Voorgesteld wordt dit artikelonderdeel voor 1997, te verhogen met f 12 miljoen, hetzelfde bedrag waarmee het corresponderende artikelonderdeel in 1996 werd verlaagd.

Uitgaven

Als gevolg van bijstelling van de activiteitenportefeuille, daar waar het de financiële planning 1997 betreft, wordt voorgesteld de uitgavenraming met f 1,059 miljoen aan te passen tot een totaal van f 2,941 miljoen.

Artikel 13.02 Vrouwen en ontwikkeling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	54 500	50 600
Mutatie	- 5 500	2 828
Stand 2e suppletore begroting	49 000	53 428

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader wordt toegelicht.

Artikel 13.02.01 Bijdragen UNIFEM & INSTRAW

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	7 000	6 600
Mutatie	500	400
Stand 2e suppletore begroting	7 500	7 000

Verplichtingen

De bijdrage aan UNIFEM voor 1998 is vastgesteld op f 6,4 miljoen. De bijdrage aan INSTRAW is voor 1998 vastgesteld op f 0,5 miljoen. Beide bijdragen ad f 6,9 miljoen worden in 1997 ten laste van de verplichtingen-administratie gebracht. Daarnaast wordt een mutatie voorgesteld van f 0,6 miljoen als gevolg van het feit dat Nederland de bijdrage voor 1997 heeft opgehoogd als positief signaal nadat de organisatie «het huis op orde heeft gebracht».

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming met f 0,4 miljoen aan te passen. De bijdrage aan UNIFEM & INSTRAW is in 1997 opgehoogd als uitdrukking van steun aan de gepresenteerde strategie en het nieuwe businessplan van de organisatie. De Peking Conferentie van september 1995 heeft het prestige van UNIFEM vergroot. Om het belang wat Nederland hieraan hecht in financiële termen kracht bij te zetten is besloten de hoogte van de bijdrage reeds voor 1997 op te rekken naar het niveau van de voorziene bijdrage voor het jaar 1998.

Artikel 13.02.02 Landenprogramma's met betrekking tot vrouwen en ontwikkeling.

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	47 500	44 000
Mutatie	- 6 000	2 428
Stand 2e suppletore begroting	41 500	46 428

Verplichtingen

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel Ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Rekening houdend met de inmiddels gerealiseerde verplichtingen en inschatting van de nog ten laste van de verplichtingen-raming te brengen committeringen, wordt een mutatie voorgesteld van - f 6 miljoen.

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming met f 2,428 miljoen te verhogen. Zoals in de Rekening 1996 op onderhavig artikel (artikel 03.28) is toege-licht, bleven de verhoogde uitgaven als gevolg van de Vierde Wereld

Vrouwenconferentie in Peking in 1996 voornamelijk uit. Pas tegen het einde van 1996 kwamen de activiteiten met name met betrekking tot politieke participatie en de rol van vrouwen in conflictsituaties op gang. In 1997 genereert het totaal aan activiteiten hogere uitgaven als gevolg van lagere realisatie in 1996 dan bij de vaststelling van de uitgavenraming in de ontwerp-begroting kon worden voorzien.

Artikel 13.03 Kinderen en Ontwikkeling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	63 500	61 000
Mutatie	- 3 000	- 952
Stand 2e suppletore begroting	60 500	60 048

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader wordt toegelicht.

Artikel 13.03.01 VN-kinderfonds (UNICEF)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	50 000	50 000
Mutatie	2 000	
Stand 2e suppletore begroting	52 000	50 000

Verplichtingen

De Nederlandse bijdrage aan de algemene middelen van UNICEF voor 1998 wordt opgehoogd met f 2 miljoen tot een bedrag van f 52 miljoen. De verhoging wordt gerechtvaardigd door de uitstekende wijze waarop UNICEF in staat is gebleken richting te geven aan het interne reorganisatieproces en door de actieve opstelling in de bredere hervormingsdiscussie in de Verenigde Naties. UNICEF blijft een zeer belangrijk instrument voor de implementatie van het Nederlandse beleid ten aanzien van kinderen, met name vanwege de uitvoering die wordt gegeven aan de conventie inzake de Rechten van het Kind.

Artikel 13.03.02 Landenprogramma's met betrekking tot Kinderen en ontwikkeling.

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	13 500	11 000
Mutatie	- 5 000	- 952
Stand 2e suppletore begroting	8 500	10 048

Verplichtingen

Rekening houdend met de inmiddels gerealiseerde verplichtingen en inschatting van de nog ten laste van de verplichtingenraming te brengen committeringen, wordt een mutatie voorgesteld van – f 5 miljoen.

Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel Ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Gegeven het feit dat dit programma pas enkele jaren bestaat is het vanaf het begin van dit jaar niet eenvoudig gebleken voldoende kwalitatief goede projecten te formuleren. Dit gegeven alsmede vertragingen in de projectuitvoering hebben per saldo geleid tot een verlaging van de uitgavenraming van f 0,952 miljoen.

Artikel 13.05 Medefinanciering van projecten van particuliere organisaties

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	615 500	655 600
1e suppletore begroting	40 100	– 40 100
Mutatie	228 400	14 300
Stand 2e suppletore begroting	884 000	629 800

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader wordt toegelicht.

Artikel 13.05.01 Medefinancieringsprogramma (MFP)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	567 800	528 700
Mutatie	204 400	14 300
Stand 2e suppletore begroting	772 200	543 000

Verplichtingen

Voorgesteld wordt de verplichtingenbegroting met per saldo f 204,4 miljoen aan te passen. Dit is voor f 164,2 miljoen het gevolg van het gegeven dat de formalisering van de bijdrage 1997 voor Balance eerst dit jaar heeft plaatsgevonden.

Om in 1997 de verplichting voor de bijdrage aan de medefinancieringsorganisaties (MFO's) voor het jaar 1998 te kunnen aangaan – welke is begroot op f 593,7 miljoen – wordt een mutatie op het verplichtingenbudget voorgesteld van f 25,9 miljoen. De bijdrage komt voor 1998 overeen met 9,75% van 0,8% van het Bruto Nationaal Product (BNP). De grondslag voor dit artikelonderdeel is gekoppeld aan de omvang van het BNP. Voor 1997 bedraagt de grondslag 9,5% van 0,8% van het BNP. De BNP-raming in de Macro Economische Verkenningen (MEV) bedraagt f 714,45 miljard. Hiermee komt de uiteindelijke bijdrage 1997 voor de

MFO's op f 543 miljoen, wat in een verplichtingenmutatie resulteert van f 14,3 miljoen.

Uitgaven

De grondslag voor dit artikelonderdeel is gekoppeld aan de omvang van het BNP. Voor 1997 bedraagt de grondslag 9,5% van 0,8% van het BNP. De BNP-raming in de Macro Economische Verkenningen (MEV) bedraagt f 714,45 miljard. Hiermee komt de uiteindelijke bijdrage 1997 voor de MFO's op f 543 miljoen, wat in een uitgavenmutatie resulteert van f 14,3 miljoen.

Artikel 13.05.03 Programma Personele Samenwerking met Ontwikkelingslanden (PSO)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	34 800	34 800
Mutatie	2 000	
Stand 2e suppletore begroting	36 800	34 800

Verplichtingen

Dit jaar eindigt de huidige programmafinancieringsovereenkomst. Binnenkort zal een nieuwe overeenkomst met de vereniging PSO worden gesloten.

Als gevolg van het feit dat met ingang van 1998 de bijdrage aan dit programma met f 2 miljoen wordt verhoogd – welke bijdrage in het jaar daaraan voorafgaand ten laste van de verplichtingenraming wordt gebracht – wordt een overeenkomstige mutatie voorgesteld.

Artikel 13.05.04 Vakbondsmedefinancieringsprogramma (VMP)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	23 000	22 000
Mutatie	22 000	
Stand 2e suppletore begroting	45 000	22 000

Verplichtingen

De formalisering van de bijdrage aan het Vakbondsmedefinancieringsprogramma voor 1997 is niet meer in 1996 afgerond. Voorgesteld wordt dit artikelonderdeel voor 1997 te verhogen met f 22 miljoen, hetzelfde bedrag waarmee het corresponderende artikelonderdeel in 1996 werd verlaagd.

Artikel 13.06 Nederlandse Ontwikkelingsorganisatie (SNV)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	108 174	108 174
Mutatie	800	800
Stand 2e suppletore begroting	108 974	108 974

Verplichtingen en uitgaven

Voorgesteld wordt zowel de verplichtingenraming als de uitgavenraming met f 0,8 miljoen te verhogen. Dit is het gevolg van het besluit dat de SNV-organisatie in Nepal en Bhutan dienstverlenende activiteiten zal gaan verrichten ten behoeve van en onder verantwoordelijkheid van de ambassade New Delhi. Hierbij moet worden gedacht aan voorbereidende, adviserende, toezichhoudende en overige taken met betrekking tot het ontwikkelingssamenwerkings-programma in deze landen. Teneinde deze dienstverlenende activiteiten te doen slagen is het noodzakelijk de huidige SNV-veldorganisatie zowel personeel als materieel te versterken.

Artikel 13.07 Gemeentelijke initiatieven en Kleine Plaatselijke Activiteiten (GI/KPA)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	11 000	11 000
Mutatie	1 367	600
Stand 2e suppletore begroting	12 367	11 600

Verplichtingen

Voorgesteld wordt de verplichtingenraming bij te stellen met f 1,367 miljoen. De verhoging heeft met name betrekking op het programma Gemeentelijke Samenwerking met ontwikkelingslanden, dat wordt uitgevoerd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Hiertoe is met de VNG een programmafinancieringsovereenkomst gesloten. De verhoging lijkt noodzakelijk als gevolg van een structurele toename van de hoeveelheid projectaanvragen die de VNG jaarlijks van de gemeenten ontvangt.

Uitgaven

Gelet op hetgeen onder «verplichtingen» is opgenomen, wordt voor 1997 een uitgaven- mutatie voorgesteld van f 0,6 miljoen.

Beleidsveld 14 Onderwijs, Onderzoek en Culturele Samenwerking

Artikel 14.01 Internationaal Onderwijs

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	152 100	160 566
Mutatie	50 900	- 2 411
Stand 2e suppletore begroting	203 000	158 155

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader wordt toegelicht.

Artikel 14.01.01 Academisch Samenwerkingsprogramma (ASP)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	68 000	76 556
Mutatie		- 2 800
Stand 2e suppletore begroting	68 000	73 756

Uitgaven

Conform de Memorie van Toelichting 1997 (TK 1996-1997, 25 000 V, nr. 2) is het programma Samenwerking Nederlandse hogescholen met onderwijsinstellingen in ontwikkelingslanden ten behoeve van basisonderwijs (HOB) in uitvoering genomen in de vorm van een opstartproject. De voorziene totstandkoming van de programmafinancieringsovereenkomst vergde nog gedurende het hele jaar 1997 uitvoerig overleg met alle partijen. Daardoor kan de uitgavenraming in 1997 niet worden gerealiseerd. De overeenkomst is thans gereed en treedt per 1-1-1998 in werking.

Artikel 14.01.02 Nederlands Fellowships Programma (NFP)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	52 600	52 010
Mutatie	42 700	550
Stand 2e suppletore begroting	95 300	52 560

Verplichtingen

De schriftelijke toezegging van de bijdragen voor de onderdelen «Beurzenprogramma voor Internationaal Onderwijsinstututen» (BIO) en «Speciale Beurzenprogramma» (SBP) zijn eerst in 1997 verzonden, waardoor deze bijdragen niet in 1996, doch in 1997 in de verplichtingenadministratie zijn opgenomen. Voorgesteld wordt derhalve dit artikel-

onderdeel voor 1997 te verhogen met f 42,7 miljoen. In de rekening 1996 is een corresponderende onderschrijving gemeld.

Uitgaven

Onder dit artikelonderdeel is een drietal programma's opgenomen: BIO, SBP en Universitair beurzenprogramma. Het saldo van de op deze programma's voorkomende opwaartse- en neerwaartse mutaties leidt tot een aanpassing van de uitgavenraming van f 0,550 miljoen.

Artikel 14.01.03 Directe Steun aan Opleidingsinstituten in Ontwikkelingslanden (DSO)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	31 500	32 000
Mutatie	8 200	- 161
Stand 2e suppletore begroting	39 700	31 839

Verplichtingen

De bijdrage 1997 voor het onderdeel «Samenwerking Nederland – Israël» is in 1997 toegezegd, waardoor deze eerst in 1997 in de verplichtingen-administratie kon worden opgenomen. Gelet hierop wordt voorgesteld dit artikelonderdeel te verhogen met f 8,2 miljoen, onder gelijktijdige verlaging van het corresponderende artikelonderdeel in de Rekening 1996.

Uitgaven

Gelet op hetgeen in het algemeen deel onder ontwikkelingssamenwerking is opgenomen betreft dit een zogenaamd gedelegeerd budget. De voorgestelde mutatie is het saldo van een aantal verhogingen en verlagingen op projectniveau.

Artikel 14.02 Landenprogramma's met betrekking tot onderwijs

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	79 000	75 000
Mutatie		36 587
Stand 2e suppletore begroting	79 000	111 587

Dit artikel bestaat uit een tweetal artikelonderdelen, die hieronder wordt toegelicht.

Artikel 14.02.01 Basisonderwijs en -vorming

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	66 000	61 000
Mutatie		37 033
Stand 2e suppletore begroting	66 000	98 033

Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. De verhoging vindt vooral zijn oorzaak in de in 1996 geformuleerde doelstelling om f 100 miljoen te besteden aan basisonderwijs. Dit heeft geresulteerd in een groot aantal committeringen. De bovenwaartse bijstelling van dit begrotingsartikel kon worden gerealiseerd nadat elders in de begroting ruimte kon worden gevonden. Deze ruimte werd over alle posten in gelijke mate verdeeld. Op basis van de van de posten ontvangen rapportages blijken de ramingen op de inmiddels aangegane verplichtingen te moeten worden aangepast tot een totaal voor 1997 van f 98,033 miljoen.

Artikel 14.02.02 Overige Onderwijsprogramma's

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	13 000	14 000
Mutatie		- 446
Stand 2e suppletore begroting	13 000	13 554

Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Op dit begrotingsartikel heeft geen grote druk gestaan van verzoeken van posten ter verhoging van de hen toegekende budgetten. De uitgavenmutatie bedraagt - f 0,446 miljoen.

Artikel 14.03 Internationaal Onderwijs- en Onderzoeksinstituten

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	32 723	38 443
Mutatie	27 887	32
Stand 2e suppletore begroting	60 610	38 475

Verplichtingen

De formalisering van de bijdrage aan het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) voor 1997 is niet meer in 1996 afgerond. Voorgesteld wordt dit artikelonderdeel voor 1997 te verhogen met f 27,9 miljoen, hetzelfde bedrag waarmee het corresponderende artikelonderdeel in 1996 werd verlaagd.

Uitgaven

Voorgesteld wordt dit artikel met per saldo f 0,032 miljoen te verhogen. Dit is het gevolg van bijstellingen op het KIT (f 0,146 miljoen), het Graphic Media Development Centre (- f 0,135 miljoen) en het Opleidingscentrum van de Wereldomroep (RNTC f 0,021 miljoen). Voor het KIT heeft dit te maken met hoger dan geraamde uitgaven in verband met een loonbijstelling (WAGGS). Voor het GMDC is dit het gevolg van het opheffen van het instituut. Voor het RNTC heeft dit te maken met hogere dan geraamde uitgaven.

Artikel 14.04 Onderzoek

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	38 344	44 250
Mutatie		150
Stand 2e suppletore begroting	38 344	44 400

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming met f 0,150 miljoen aan te passen. Ten laste van 1997 heeft de financiële afrekening plaatsgevonden van het derde kwartaal 1996. Het is gebruikelijk de derde kwartaal afrekening is het desbetreffende jaar te laten plaatsvinden. Door organisatorische omstandigheden (herijking) heeft dit echter niet plaats gehad.

Artikel 14.05 Communicatieprogramma

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	11 100	10 500
Mutatie	25 674	- 500
Stand 2e suppletore begroting	36 774	10 000

Verplichtingen

Voorgesteld wordt de verplichtingenraming met per saldo f 25,674 miljoen bij te stellen. Dit is het gevolg van het ten laste van de verplichtingenraming brengen van een meerjarige committering voor het International Institute of Communication and Development (IICD), groot f 25,674 miljoen waarvoor in de oorspronkelijke raming niet was voorzien.

Uitgaven

De verwachting is dat de uitgaven ten behoeve van het IICD dit jaar achter zullen blijven bij de planning. Dit komt omdat het IICD nog in de opstartfase verkeert. Een neerwaartse mutatie van f 0,5 miljoen wordt derhalve voorgesteld.

Artikel 14.06 Cultuur

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	18 517	23 017
1e suppletore begroting	10 700	10 700
Mutatie	21 818	- 3 182
Stand 2e suppletore begroting	51 035	30 535

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader wordt toegelicht.

Artikel 14.06.01 Internationale culturele betrekkingen

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	11 017	11 017
1e suppletore begroting	10 700	10 700
Mutatie	- 5 960	- 5 960
Stand 2e suppletore begroting	15 757	15 757

Verplichtingen en uitgaven

Binnen het Internationaal Cultuurbeleid (ICB) wordt in 1997 een bedrag van f 6 miljoen gereserveerd ten behoeve van de bijdrage van Buitenlandse Zaken voor Rotterdam Culturele Hoofdstad 2001. Bij Voorjaarsnota 1998 zal het ICB voor zowel 1998 als 1999 met een bedrag van f 3 miljoen worden opgehoogd. Naast de verlaging met f 6 miljoen vindt op dit artikel een verhoging van f 0,04 miljoen plaats in verband met de bijdrage ten behoeve van het Carillon te Moskou. Het betreft een overheveling van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

Artikel 14.06.02 Cultuur in ontwikkelingslanden

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	7 500	12 000
Mutatie	27 778	2 778
Stand 2e suppletore begroting	35 278	14 778

Verplichtingen

Voorgesteld wordt de verplichtingenraming met een bedrag van per saldo f 27,778 miljoen aan te passen. De formalisering van de toegezegde bijdrage ad f 25 miljoen aan het Prins Claus Fonds heeft langere tijd gevergd dan aanvankelijk werd voorzien. Als gevolg hiervan is de toegezegde bijdrage eerst in 1997 in de verplichtingenadministratie opgenomen. Voorgesteld wordt dit artikelonderdeel voor 1997 te verhogen met f 25 miljoen, hetzelfde bedrag waarmee het corresponderende artikelonderdeel in 1996 werd verlaagd.

Daarnaast wordt een mutatie voorgesteld van f 2,778 miljoen. Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Reeds vanaf het begin van het jaar werden vele verzoeken van de posten tot verhoging van het hen toegekende budget ingediend. Gedurende het jaar konden steeds kleine verzoeken tot verhoging worden gehonoreerd vanuit andere verzoeken tot verlaging. De mutaties op de verplichtingenraming zijn derhalve in absolute termen beperkt gebleven.

Uitgaven

Dit artikel betreft een aan de ambassades gedelegeerd budget, waarover in het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van het algemeen deel nader werd ingegaan. Reeds vanaf het begin van het jaar werden vele verzoeken van de posten tot verhoging van het hen toegekende budget ingediend. Gedurende het jaar konden steeds kleine verzoeken tot verhoging worden gehonoreerd vanuit andere verzoeken tot verlaging. De voorgestelde mutatie op de uitgavenraming van f 2,778 miljoen is derhalve in absolute termen beperkt gebleven.

Beleidsveld 15 Overheid, goed bestuur, macrosteun en speciale landenfondsen

Artikel 15.01 Macro-economische steun en schuldenbeleid

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	232 525	235 741
1e suppletore begroting	- 84 881	- 84 881
Mutatie	82 180	83 985
Stand 2e suppletore begroting 1997	229 824	234 845

Op onderhavig artikel zijn de mutaties opgenomen die voortvloeien uit de tot op dit moment genomen beslissingen ten aanzien van macro-georiënteerde hulp. Deze hulp kan worden verleend in de vorm van programmahulp (non-sectoraal) en/of schuldverlichtingsmaatregelen. Voor ieder van deze twee vormen bestaat een apart artikelonderdeel onder dit beleidsveld van de begroting van dit ministerie. Op de begroting van het ministerie van Financiën (hoofdstuk IXb) is tevens een reservering opgenomen voor aanvullende macro-steun in de vorm van Export Krediet Investerings (EKI).

Beslissingen om macro-georiënteerde hulp te verlenen worden in samenhang met de beleidsuitgangspunten van de onderscheiden artikelonderdelen genomen. Om invulling te geven aan de uitgangs-

punten van het macro-economisch beleid, zoals verwoord in de Memorie van Toelichting 1997, wordt een landenschets gemaakt van de macro-economische situatie en wordt het sociaal-economisch beleid beoordeeld. Het kader van deze beoordeling wordt o.a. gevormd door het vervullen van algemene beleidscondities, afspraken binnen de donoren en de beleidsdialoog. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan vindt een integrale afweging plaats op de vraag of een land in aanmerking moet komen voor macro-economische hulp, in welke vorm deze dan moet plaatsvinden (programmahulp en/of schuldverlichting) en daarbij het meest geschikte instrument (bijvoorbeeld: Betalingsbalanssteun, Algemene Importsteun, cofinanciering van structurele aanpassingen).

Hieronder zijn de mutaties per artikelonderdeel weergegeven. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de bijlage macro-steun bij deze suppletore begroting.

Artikel 15.01.01 non-sectorale programmahulp

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	72 000	75 000
Mutatie	32 724	32 724
Stand 2e suppletore begroting	104 724	107 724

Artikel 15.01.02 Schuldverlichting

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	160 525	160 741
1e suppletore begroting	- 94 881	- 94 881
Mutatie	49 456	51 261
Stand 2e suppletore begroting	115 100	117 121

Artikel 15.02 Bijdrage ESAF/IMF

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	p.m.	22 500
Mutatie	100 000	
Stand 2e suppletore begroting	100 000	22 500

Verplichtingen

Voorgesteld wordt de verplichtingenraming met f 100 miljoen bij te stellen. In september 1996 is besloten dat Nederland voor het zgn. Interim-ESAF f 100 miljoen beschikbaar stelt. Dit bedrag is gebaseerd op een verdeelsleutel zoals doe ook bij de IDA wordt gehanteerd. Genoemd

bedrag zal in 10 gelijke jaarlijkse termijnen betaald worden, beginnend in 1998. Voorts is aangegeven dat de Nederlandse bijdrage aan het Interim-ESAF specifiek voor de financiering van Interim-ESAF bedoeld is en niet voor de eigen bijdrage van het IMF aan het HIPC-initiatief.

Artikel 15.03 Democratisering en goed bestuur

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	89 000	80 000
Mutatie		14 181
Stand 2e suppletore begroting	89 000	94 181

Dit artikel valt in twee programma's uiteen: Institutionele ontwikkeling (1) en Goed bestuur (2).

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming met f 14,181 miljoen aan te passen. Een aantal redenen ligt hieraan ten grondslag.

De stand ontwerp-begroting 1997 was gebaseerd op een verdeling van f 47 miljoen voor het programma Institutionele ontwikkeling en f 33 miljoen voor het programma Goed bestuur. Deze standen zijn met de verdeling van fondsen over de verschillende posten in het kader van de delegatie als gevolg van de herijking gewijzigd in f 48,424 miljoen voor Institutionele ontwikkeling en f 35,732 miljoen voor Goed bestuur, tezamen f 84,156 miljoen, wat in een mutatie resulteert van per saldo f 4,156 miljoen.

Daarnaast hebben bij de reallocatie van budgetten van september jl. op basis van voortschrijdende inzichten verdere mutaties plaatsgevonden. Deze worden hieronder toegelicht.

Voor het programma Institutionele ontwikkeling bedraagt de hoogte van de mutatie f 8,377 miljoen. Deze is voor een groot gedeelte te verklaren door het goedkeuren van een project Ganga Institutional Community Development Programme (ICD) in India van f 1,9 miljoen, een budgettaire overheveling van project Funds for Palestinian Expatriates van f 0,6 miljoen en een beslissing om de hulp aan Guatemala te verhogen met f 2,450 miljoen.

Het restant van de mutatie vindt zijn verklaring in (gedeeltelijke) honorering van claims voortvloeiend uit reeds lopende verplichtingen.

Voor het programma Goed bestuur bedraagt de hoogte van de mutatie f 1,648 miljoen. Het betreft een programma dat gedeeltelijk gedelegeerd is naar de posten. Het beroep dat op Goed bestuursfondsen werd gedaan leidde tot hogere uitgaven in verband met steuntoezeggingen aan Zuid Afrika via de Stichting NZA en een genomen beslissing de hulp aan Guatemala te verhogen. Gedeeltelijk is er ook sprake van het «inhalen» van verplichtingen die nog betrekking hadden op het begrotingsjaar 1996.

Artikel 15.04 Midden- en Oost-Europa (MATRA-programma)

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	63 495	60 020
1e suppletore begroting 1997	- 8 200	- 7 700
Mutatie	17 422	0
Stand 2e suppletore begroting 1997	72 717	52 320

Verplichtingen

De verhoging van de Matra-verplichtingenstand bestaat uit twee componenten. De eerste ad f 10,1 miljoen heeft betrekking op niet benutte verplichtingenruimte in 1996. Thans is duidelijk dat deze volledig in 1997 zal worden benut. De tweede component betreft een aanpassing van de bij eerste suppletore wet verwerkte mutatie. Bij deze mutatie werd ten onrechte uitgegaan van gelijke verplichtingen en kasbedragen. Uitgaande van het kasritme van het Matra Programma en de oploop in beschikbare kasmiddelen na 1997 wordt thans een verhoging met f 7,3 miljoen noodzakelijk geacht.

Artikel 15.05 Hulp aan Suriname

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	145 000	130 361
Mutatie	- 8 356	- 2 500
Stand 2e suppletore begroting	136 644	127 861

Verplichtingen

Gelet op de verplichtingenrealisatie over 1996 van f 173 miljoen en de in meerjarig perspectief langzaam oplopende uitgavenramingen, wordt een neerwaartse mutatie voorgesteld van f 8,356 miljoen.

Uitgaven

Voorgesteld wordt de uitgavenraming met f 2,5 miljoen neerwaarts aan te passen. Thans blijkt een aantal projecten een kleinere financieringsbehoefte te hebben dan bij de programmering van dit programma van begin dit jaar werd aangenomen.

Artikel 15.08 Afwikkeling OS-activiteiten in niet-DAC-landen

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	50	5 240
Mutatie		- 1 769
Stand 2e suppletore begroting 1997	50	3 471

Uitgaven

De negatieve mutatie wordt veroorzaakt door de aan Moldavië toegekende DAC-I status. Hierdoor dienen de onder handen zijnde activiteiten uit de reguliere themabudgetten van de Uitgavencategorie OS te worden gefinancierd.

Beleidsveld 16 Overige Ontwikkelingssamenwerkingsprogramma's

Artikel 16.03 Doelbijdragen en speciale activiteiten

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	30 900	32 000
Mutatie	5 385	5 385
Stand 2e suppletore begroting	36 285	37 385

Dit artikel bestaat uit een aantal artikelonderdelen, die hieronder nader wordt toegelicht.

Artikel 16.03.02 Speciale activiteiten

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	6 500	7 500
Mutatie	4 200	4 200
Stand 2e suppletore begroting	10 700	11 700

Uitgaven

De voorgestelde mutatie heeft betrekking op activiteiten in het kader van het EU-voorzitterschap en betreft in hoofdzaak uitgaven voor conferenties en manifestaties waarvoor in de oorspronkelijke uitgavenraming niet was voorzien.

Artikel 16.03.03 Project- en Programmavoorbereiding en -begeleiding

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	18 500	18 500
Mutatie	1 185	1 185
Stand 2e suppletore begroting	19 685	19 685

Verplichtingen en uitgaven

Voorgesteld wordt de verplichtingen- en uitgavenraming met f 1,185 miljoen aan te passen. Deze is volledig toe te wijzen aan het onderdeel projectondersteuningsfondsen (POF's). Deze fondsen staan ter beschikking van de posten ter financiering van tal van activiteiten, die te maken hebben met de uitvoeringscapaciteit van de post met name op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.

Artikel 16.05 Speciale Multilaterale Activiteiten

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	21 700	32 500
Mutatie	1 636	14 500
Stand 2e suppletore begroting	23 336	47 000

Verplichtingen

De realisatie van de verplichtingenbegroting bedraagt thans f 22,3 miljoen. Dit impliceert een verhoging van f 0,6 miljoen.

Uitgaven

In dit artikel worden jaarlijks vrijwillige bijdragen aan speciale activiteiten van multilaterale organisaties als WHO, ECLAC en UNCTAD verantwoord. Als gevolg van doorlopende verplichtingen is het oorspronkelijk toegevoegde budget ontoereikend. Een aantal toegezegde betalingen dient nog te worden verricht. Het betreft hier onder andere toezeggingen inzake projecten van UNESCO, de 1997 bijdrage aan UNCTAD en UNDCP. Op basis van de doorlopende verplichtingen en de diverse bijdragen in 1997 wordt een mutatie van f 14,5 miljoen voorgesteld.

Beleidsveld 17 Overige uitgaven Internationale Samenwerking

Artikel 17.01 Overige contributies Internationale Organisaties

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	75 485	85 560
1e suppletore begroting 1997	3 552	4 442
Mutatie	966	875
Stand 2e suppletore begroting 1997	80 003	90 877

Verplichtingen en uitgaven

De onderhavige mutatie is grotendeels een gevolg van de gestegen dollarkoers en betreft met name de contributie aan de VN.

Artikel 17.03 Garanties op de door de NIO verstrekte leningen aan ontwikkelingslanden

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Verplichtingen 1997	Uitgaven 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	6 888	35 000
Mutatie	3 552	
Stand 2e suppletore begroting 1997	10 440	35 000

Verplichtingen

De mutatie van f 3,552 miljoen heeft betrekking op de toevoeging uit hoofde van de berekende bandbreedte kapitaalmarkt middelen van de onderbesteding uit 1996.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (hoofdstuk VIII)

Als gevolg van de structurele doorwerking van de toegekende salarismaatregelen, prijscompensaties en correctie scholingsgelden zijn de bijdragen aan de zeven onderwijs-instituten Afrika Studiecentrum (ASC), ITC, ISS, NUFFIC, IHS, RVB/MSM en IHE verhoogd met in totaal f 2,681 miljoen.

Financiën (hoofdstuk IXb)

Per saldo is de toerekening aan de Uitgavencategorie Ontwikkelingssamenwerking van het ministerie van Financiën met f 53,059 miljoen afgenomen. Dit is het gevolg dat voor de International Development Association (IDA) de bijdrage aan het Interim Fund is verschoven van 1997 naar 1998. De bijdrage van SDR 15,9 miljoen wordt nu in januari 1998 door de IDA opgevraagd. Daarnaast is bij de bijgestelde ramingen uitgegaan van een lagere koers dan bij de opstelling van de oorspronkelijke raming werd uitgegaan. Voor de Internationale Financieringsmaatschappij (IFC) bedraagt de mutatie f 1,220 miljoen. Dit is het gevolg van wisselkoersontwikkelingen.

Voor het onderdeel Regionale Ontwikkelingsbanken en -fondsen bedraagt de mutatie f 29,048 miljoen. Dit is onder andere het gevolg van een gewijzigd afroepschema zoals deze bij Financiën is ingediend.

Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (hoofdstuk XIV)

De FAO-contributie voor 1997 is bij de indiening van de begroting vastgesteld tegen een koers van USD = f 1,65. Door koersontwikkelingen bedraagt deze thans USD = f 1,93, waardoor de bijdrage van dit ministerie aan de FAO met f 1,346 miljoen is toegenomen. Hiervan wordt f 0,711 miljoen toegerekend aan de Uitgavencategorie Ontwikkelingssamenwerking (ODA).

Kabinet voor Nederlands – Antilliaanse en Arubaanse Zaken (hoofdstuk IV)

Verwacht wordt dat enkele in de raming opgenomen uitgaven (f 0,826 miljoen) niet dit jaar maar in 1998 gerealiseerd zullen worden.

Op grond van eerder gedane toezeggingen van tweede ondergetekende is als bijlage bij deze memorie van toelichting een exemplaar van de uitgavencategorie ontwikkelingssamenwerking opgenomen, waarin mutaties over 1996 uit zowel de eerste als uit deze tweede wijzigingswet per afzonderlijk begrotingsonderdeel zijn opgenomen.

Wetsartikel 2 (Ontvangsten)

Beleidsveld 06 Algemeen Binnenland

Artikel 06.01 Personeel en Materieel

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Ontvangsten 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	646
1e suppletore begroting 1997	158
Mutatie	546
Stand 2e suppletore begroting 1997	1 350

De verhoging heeft grotendeels betrekking op overige ontvangsten van het ministerie.

Beleidsveld 07 Algemeen Buitenland

Artikel 07.01 Personeel en Materieel

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Ontvangsten 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	9 750
1e suppletore begroting 1997	1 500
Mutatie	100
Stand 2e suppletore begroting 1997	11 350

De verhoging is een gevolg van meerontvangsten op verstrekte aanloopvoorschotten aan uitgezonden personeel.

Artikel 07.02 Kanselarijrechten en paspoortgelden

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Ontvangsten 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	28 548
1e suppletore begroting 1997	7 234
Mutatie	883
Stand 1e suppletore begroting 1997	36 665

De mutatie is als volgt samengesteld (x f 1 000):

a. Ontvangsten consulaire handelingen	700
b. Visumrechten aan de grens	215
c. Ontvangsten naturalisatie	- 32
Totaal	883

- Ad a. Door bemiddelingsactiviteiten voor particulieren in Nederland in rekening te brengen worden extra ontvangsten gegenereerd ad f 0,7 miljoen.
- Ad b. Als gevolg van de inwerkingstelling van het Verdrag van Schengen daalde aanvankelijk het aantal aanvragen. Thans is een stijgende tendens waargenomen van het aantal visumaanvragen en daarmee ook het aantal afgiftes.
Het betreft met name de aanvragen van personen uit Oost-Europa en in het bijzonder uit de staten van de voormalige Sovjet-Unie.
- Ad c. Bij Koninklijk Besluit wordt bepaald dat de opbrengsten die voortvloeien uit verzoeken tot naturalisatie bij het Ministerie van Justitie deels (f 200 per verzoek), ter dekking van de kosten, ten gunste van het Ministerie van Buitenlandse Zaken komen.
Tot op heden is de inwerkingtreding van het nieuwe Koninklijk Besluit – oorspronkelijk voorzien in de tweede helft van 1996 herhaaldelijk uitgesteld. Voor 1997 werd inwerkingtreding per 1 maart 1997 voorzien. Naar verwachting zal het nieuwe Koninklijk Besluit eerst met ingang van 1 januari 1998 van kracht zijn. Als gevolg hiervan zullen de ontvangsten uit naturalisatie in 1997 nihil zijn.

Artikel 16.02 Diverse ontvangsten Ontwikkelingssamenwerkingsprogramma's

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Ontvangsten 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	22 923
Mutatie	- 5 464
Stand 2e suppletore begroting 1997	17 459

Aanvankelijk was op dit artikel een bedrag ad f 22,9 miljoen geraamd, ervan uitgaande dat diverse voorschotacties zouden leiden tot forse terugbetalingen aan Buitenlandse Zaken. Thans is de verwachting dat er minder zal worden ontvangen. Vooralsnog wordt dit artikel met f 5,5 miljoen verlaagd.

Beleidsveld 17 Overige ontvangsten Internationale samenwerking

Artikel 17.01 Restituties en doorberekening bijdragen aan internationale organisaties

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)

	Ontvangsten 1997
Stand ontwerp-begroting 1997	70
1e suppletore begroting	196
Mutatie	300
Stand 2e suppletore begroting 1997	566

Deze verhoging betreft de restituties van de VN die hoger uitvallen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. A. F. M. O. van Mierlo

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. P. Pronk

Artikelonderdeel 15.01.01 non-sectorale programmahulp*Verplichtingen en uitgaven*

Teneinde uitvoering te geven aan een aantal genomen beslissingen in het kader van macro-georiënteerde programmahulp, wordt voorgesteld dit artikelonderdeel te verhogen met f 32,724 miljoen. Het betreft hier macro-steun voorstellen voor de volgende landen:

– Georgië	8,000 miljoen;
– Burkina Faso	6,000 miljoen;
– Trustfund CEO	5,000 miljoen;
– Vietnam	0,384 miljoen;
– Zimbabwe	0,030 miljoen;
– Zuid Afrika	15,010 miljoen;
– Egypte	8,000 miljoen;
– Jordanië	15,000 miljoen;
– Mali	20,000 miljoen;
– Ghana	9,300 miljoen;
– Macedonië	10,000 miljoen;
– Senegal	15,000 miljoen;
– Armenië	6,000 miljoen.

Artikelonderdeel 15.01.02 schuldverlichting*Verplichtingen en uitgaven*

Voorgesteld wordt de verplichtingen en uitgaven op dit artikelonderdeel te verhogen met respectievelijk f 49,456 miljoen en f 51,261 miljoen ten behoeve van te nemen schuldverlichtingsmaatregelen voor een aantal landen conform het gevoerde schuldenbeleid.

Het betreft hier schuldverlichtingsvoorstellen voor de volgende landen:

– India	5,700 miljoen;
– Ivoorkust	0,500 miljoen;
– Mali	0,600 miljoen;
– Bolivia	27,500 miljoen;
– Ivoorkust	10,000 miljoen;
– Malawi	10,000 miljoen;
– Peru'	11,100 miljoen;
– Uganda	15,000 miljoen;
– Mozambique	10,000 miljoen;
– Yemen	15,000 miljoen;
– Burkina Faso	10,000 miljoen.

Annex bij de memorie van toelichting voor de Uitgavencategorie Ontwikkelingssamenwerking van de Tweede Suppletore begroting 1997

Uitvoering begroting 1997		Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997
B.P-raming in miljarden		695,700	7,900	703,600	10,850	714,450
0,8% B.P in miljoenen		5 565,600	63,200	5 628,800	86,800	5 715,600
0,8% B.P afgerond		5 565,6	63,200	5 628,800	86,800	5 715,600
geraamde aflossingen op ODA-leningen		376,646		376,646		376,646
Nominale Bruto ODA		5 942,246	63,200	6 005,446	86,800	6 092,246
Toevoeging inz.Armenië (min.Finan)				6,000	6,000	
MFO-aandeel (9,5% in 97; 9,75% in 98; 10% in 99)		528,732	6,004	534,736	8,246	542,982
MFO-aandeel afgerond		528,700		528,700	14,300	543,000
Hulpplafond exclusief bandbreedte		5 942,246	63,200	6 005,446	92,800	6 098,246
bandbreedte begrotingsmiddelen 1994		21,025		21,025		21,025
bandbreedte kapitaalmarktmiddelen 1994		5,283		5,283		5,283
bandbreedte begrotingsmiddelen 1995		(7,137)		(7,137)		(7,137)
bandbreedte kapitaalmarktmiddelen 1995		1,605		1,605		1,605
bandbreedte begrotingsmiddelen 1996		PM	(28,381)	(28,381)	2,952	(25,429)
bandbreedte kapitaalmarktmiddelen 1996		PM	3,552	3,552		3,552
Beschikbare begrotingsmiddelen		5 956,134	34,819	5 990,953	95,752	6 086,705
Beschikbare kapitaalmarktmiddelen		6,888	3,552	10,440		10,440
Totaal Beschikbare middelen		5 963,022	38,371	6 001,393	95,752	6 097,145
Onbested, leningen						
Onbested, schenkingen		-0,000		-0,000		0,000
		Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997
I	Economie & Werkgelegenheid	297,588	3,552	301,140	50,907	352,047
II	Landbouw en Regionale Ontwikkeling	478,500		478,500	45,821	524,321
III	Milieu	379,345		379,345	- 23,471	355,874
IV	Maatschappelijke Ontwikkeling	1 276,274		1 276,274	3,813	1 280,087
V	Onderwijs, Onderzoek en Cultuur	432,788		432,788	39,317	472,105
VI	Mensenrechten, Conflictbeheersing, Democratisering en Goed Bestuur	102,000		102,000	10,181	112,181
VII	Humanitaire hulp	481,000		481,000	3,000	484,000
VIII	Macro-steun en Schuldverlichting	270,741	- 6,881	263,860	83,985	347,845
IX	Suriname, Nederlandse Antillen en Aruba	380,522		380,522	- 3,326	377,196
X	Multilaterale programma's	1 282,604	21,400	1 304,004	- 120,597	1 183,407
XI	Overige programma's	581,660	20,300	601,960	6,122	608,082
	Sub-totaal ODA	5 963,022	38,371	6 001,393	95,752	6 097,145
XII	Overige uitgaven mbt OS (non-ODA)	449,560		449,560	- 1,479	448,081
	Totaal Ontwikkelingssamenwerking	6 412,582	38,371	6 450,953	94,273	6 545,226

Cat. I	Economie & Werkgelegenheid	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
(**) = buiten de hgis							
Ia	Landenprogramma's mbt economie en werkgelegenheid	95,000		95,000	16,793	111,793	V-10.01
Ib	ORET-programma						
	– schenkingen	135,000		135,000	35,000	170,000	V-10.02
	– kapitaalmarkt middelen (***)	6,888	3,552	10,440		10,440	V-17.03
Ic	PUM-programma	12,300		12,300		12,300	V-10.03
Id	Bevordering export ontwikkelingslanden						
	– CBI	16,000		16,000	1,000	17,000	V-10.04.01
	– ITC-bijdrage via CBI	3,000		3,000		3,000	V-10.04.02
Ie	Bedrijfsmatige technische bijstand	4,000		4,000	– 0,886	3,114	V-10.05
If	Grondstoffen						
	– Gemeenschappelijk grondstoffenfonds	7,500		7,500		7,500	V-10.06.01
	– Financiering grondstoffenvoorraden	PM	PM	PM		PM	V-10.06.02
	– Projecten mbt grondstoffen	0,900		0,900		0,900	V-10.06.03
Ig	Bijdrage V.-kapitaalfonds (U.CDF)	15,000		15,000		15,000	V-10.07
Ih	Allochtoon ondernemerschap	2,000		2,000	– 1,000	1,000	V-10.10
– Totaal Categorie I-		297,588	3,552	301,140	50,907	352,047	
Cat. II	Landbouw en Regionale ontwikkeling	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
Ila	Landenprogramma's mbt landbouw en regionale ontwikkeling	385,000		385,000	45,798	430,798	V-11.01
Ilb	Bijdrage Wereldvoedselprogramma (WFP)	60,000		60,000		60,000	V-11.02
Ilc	Bijdrage Internationaal Fonds voor Agrarische Ontwikkeling (IFAD)	6,000		6,000	0,929	6,929	V-11.03
Ild	Stedelijke ontwikkeling	27,500		27,500	– 0,906	26,594	V-11.04
– Totaal Categorie II-		478,500		478,500	45,821	524,321	
Cat. III	Milieu	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
IIla	Landenprogramma's mbt milieu	317,000		317,000		291,587	V-12.01.01
	– kapitaalmarkt middelen (leningen)	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	V-17.03
IIlb	Internationale milieubijdragen						
	– Bijdrage GEF	8,400		8,400	1,942	10,342	V-12.01.02.01
	– Bijdrage V.-programma U.EP	1,945		1,945		1,945	V-12.01.02.02/XIV
IIlc	MILIEV-programma	50,000		50,000		50,000	V-12.02
IIld	Natuur- en Milieu-educatie (NME)	2,000		2,000		2,000	V-12.03
– Totaal Categorie III-		379,345		379,345	– 23,471	355,874	
Cat. IV	Maatschappelijke ontwikkeling	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
IVa	Landenprogramma's mbt maatschappelijke ontwikkeling	310,000		310,000	– 12,704	297,296	V-13.01.01
IVb	Internationale bijdragen						
	– V.-bevolkingsfonds (U.FPA)	86,000		86,000		86,000	V-13.01.02
	– V.-AIDS programma (U.AIDS)	11,000		11,000		11,000	V-13.01.03
	– Ontw.fonds Soc.Infrastructuur van de Caribische Ontw.bank (CDB)	4,000		4,000	– 1,059	2,941	V-13.01.04
IVc	Landenprogramma's mbt Vrouwen & Ontwikkeling	44,000		44,000	2,428	46,428	V-13.02.02

Cat. IV	Maatschappelijke ontwikkeling	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
IVd	Internationale bijdragen -U.IFEM & I.STRAW	6,600		6,600	0,400	7,000	V-13.02.01
IVe	Landenprogramma's mbt Kinderen en ontwikkeling (K&O)	11,000		11,000	- 0,952	10,048	V-13.03.02
IVf	Internationale bijdrage - V.-kinderfonds (U.ICEF)	50,000		50,000		50,000	V-13.03.01
IVg	Ambassade Projecten Pro- gramma	20,000		20,000		20,000	V-13.04
IVh	Medefinanciering van projecten van particuliere organisaties - Medefinancieringsprogramma (MFP)	528,700		528,700	14,300	543,000	V-13.05.01
	- Programma Voedselzekerheid en Voedingsverbetering (VPO)	30,000		30,000		30,000	V-13.05.02
	- Programma Personele Samen- werking met ontwikkelingslan- den (PSO)	34,800		34,800		34,800	V-13.05.03
	- Vakbondsmedefinancierings- programma (VMP)	22,000		22,000		22,000	V-13.05.04
IVi	Nederlandse Ontwikkelings- organisatie (S.V)	108,174		108,174	0,800	108,974	V-13.06
IVj	Gemeente-initiatieven en Kleine Plaatselijke Activiteiten (GI/KPA)	10,000		10,000	0,600	10,600	V-13.07
	- Totaal Categorie IV-	1 276,274		1 276,274	3,813	1 280,087	
Cat. V	Onderwijs, Onderzoek en Cultuur	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
Va	Landenprogramma's mbt onder- wijs - (pre-)basisonderwijs en -vorming	61,000		61,000	37,033	98,033	V-14.02.01
	- overige onderwijs- programma's	14,000		14,000	- 0,446	13,554	V-14.02.02
Vb	Internationaal Onderwijs - Academisch Samenwerkings- progr. (ASP)	76,556		76,556	- 2,800	73,756	V-14.01.01
	- Nederlands Fellowships- programma (NFP)	53,410		53,410	0,550	53,960	V-14.01.02 / VIII
	- Directe steun aan opleidings- instituten in ontw.landen (DSO)	32,000		32,000	- 0,161	31,839	V-14.01.03
Vc	Programma's van IO&O- instituten	128,072		128,072	2,713	130,785	V-14.03.01/.02 VIII / XI / XIV
Vd	Onderzoek - Onderzoeksprogramma	45,000		45,000		45,000	V-14.04.01/XIV
	- RAWOO	0,250		0,250	0,150	0,400	V-14.04.02
Ve	Communicatieprogramma	10,500		10,500	- 0,500	10,000	V-14.05
Vf	Culturele samenwerking - Cultuur in ontwikkelingslanden	12,000		12,000	2,778	14,778	V-14.06.02
	- Totaal Categorie V-	432,788		432,788	39,317	472,105	
Cat. VI	Mensenrechten, Conflict- beheersing, Democratisering en Goed bestuur	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	Saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
Vla	Mensenrechten en conflict- beheersing	22,000		22,000	- 4,000	18,000	V-09.03
Vlb	Democratisering en Goed bestuur	80,000		80,000	14,181	94,181	V-15.03
	- Totaal Categorie VI-	102,000		102,000	10,181	112,181	

Cat. VII	Humanitaire hulp	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
VIIa	Noodhulp – Noodhulp t.b.v. ontwikkelings- Idn	425,000		425,000		425,000	V-09.04.01
VIIb	V.-vluchtelingenprogramma's – Bijdrage Hoge Commissariaat voor vluchtelingen (UNHCR) – Bijdrage organisatie voor hulp aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA)	46,000 10,000		46,000 10,000	3,000	46,000 13,000	V-09.05.01 V-09.05.02
	– Totaal Categorie VII-	481,000		481,000	3,000	484,000	
Cat. VII	Macro-steun en Schuld- verlichting	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	Begr. nr. arti- kelnr.
VIIIa	Macro-economische steun – Non-sectorale programmahulp	75,000		75,000	32,724	107,724	V-15.01.01
VIIIb	Schuldverlichting – Schuldverlichting hoofdsom- men – Schuldendiensten	195,741	– 6,881	188,860	51,261	240,121	V-15.01.02.01 V-15.01.02.02
	– Totaal Categorie VIII-	270,741	– 6,881	263,860	83,985	347,845	
Cat. IX	Suriname, Nederlandse Antillen en Aruba	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	Begr. nr. arti- kelnr.
(***) = buiten de hgis							
IXa	Suriname – Hulp aan Suriname – Garanties tbv Suriname	130,361 3,639		130,361 3,639	– 2,500	127,861 3,639	V-15.05 V-15.06
IXb	.ederlandse Antillen & Aruba – Samenwerkingsprogramma's – Overige ODA-uitgaven inz. samenwerking met Ned.Antillen & Aruba (***)	239,623 6,899		239,623 6,899	– 0,826	238,797 6,899	IV / VIII IV
	– Totaal Categorie IX-	380,522		380,522	– 3,326	377,196	
Cat. X	Multilaterale programma's	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	Begr. nr. arti- kelnr.
Xa	EU-hulpverlening – Europees Ontwikkelingsfonds – Samenwerking met ontwikke- lingslanden in Lat.Am. en Azie – Middellandse Zee-gebied – Nood- en voedselhulp – Overige specifieke maatregel- en – Samenwerking met Midden- en Oost-Europa en onafh.staten ex Sovj.Unie	229,086 52,900 69,100 90,000 69,900 48,000	21,400	229,086 74,300 69,100 90,000 69,900 48,000		147,048 61,900 83,800 102,100 49,800 53,700	V-08.02 EU EU EU EU EU
Xb	Multilaterale financiële instellin- gen – Wereldbank – Internationale Ontwikkelings Associatie (IDA) – Internationale Financierings Maatschappij (IFC) – Multilateraal Agentschap voor Investeringsgaranties (MIGA) – Regionale Ontwikkelingsban- ken en Fondsen	-/ 431,541 8,298 PM 63,779	-/ -/ PM	-/ 431,541 8,298 PM 63,779	-/ -/ 1,220 PM 29,048	-/ 348,214 9,518 PM 92,827	IX-b IX-b IX-b IX-b IX-b

Cat. X	Multilaterale programma's	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
Xa	EU-hulpverlening – Uitbreiding structurele aanpassingsfaciliteit (ESAF/IMF)	22,500		22,500		22,500	V-15.02
Xc	Bijdrage V.-ontwikkelingsfonds (U.DP)	165,000		165,000		165,000	V-16.04
Xd	Speciale Multilaterale Activiteiten	32,500		32,500	14,500	47,000	V-16.05
	– Totaal Categorie X-	1 282,604	21,400	1 304,004	– 120,597	1 183,407	
Cat. XI	Overige programma's	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
(***) = buiten de hgis							
Xla	Deskundigenprogramma – Voorbereiding, opleiding & begeleiding – Uitzending deskundigen	8,100 93,600		8,100 93,600		8,100 93,600	V-16.01.01 V-16.01.02
Xlb	Voorlichting, bewustwording en adv. inz. OS – Nat.Comm.Int.Samenw.en Duurz.Ontw. 20,000 – Voorlichtingsactiviteiten OS – Samsam/IS/ Scherpenz.stichting – NAR	3,500 5,500 0,300	20,000	3,500 5,500 0,300	20,000	3,500 5,500 0,300	V-16.02.01 V-16.02.02 V-16.02.03 V-16.02.04
Xlc	Doelbijdragen & speciale activiteiten – Doelbijdragen – Speciale activiteiten – Proj.& progr.vorb.& begeleiding	6,000 7,500 18,500		6,000 7,500 18,500	4,200 1,185	6,000 11,700 19,685	V-16.03.01 V-16.03.02 V-16.03.03
Xld	Kosten inz. toegelaten vluchtelingen uit ontwikkelingslanden	24,740		24,740		24,740	V-16.06
Xle	ODA voortvloeiend uit de opvang van erkende vluchtelingen (***)	119,000		119,000		119,000	VI
Xlf	Internationale apparaatskosten – VN en haar gespecialiseerde organisaties – OESO	23,845 1,000	1,500	25,345 1,000	0,737	26,082 1,000	V-17.01.01 XII en XIV V-17.01.02
Xlg	Nationale apparaatskosten – Personele en materiele kosten binnenland (***) – Personele en materiele kosten buitenland – Inspectie Ontwikkelingssamen- werking te Velde (IOB) – Accountantscontrole OS-activiteiten	86,897 152,178 3,000 3,000	3,400 15,400	90,297 167,578 3,000 3,000	– 3,400 3,400	86,897 170,978 3,000 3,000	Div. V-06 Div. V-07 V-07.01.06.01 V-07.01.06.02
Xlh	Ned. Investeringsbank ontwikke- lingslanden – Apparaatskosten .IO	5,000		5,000		5,000	V-17.02.02
	– Totaal Categorie XI-	581,660	20,300	601,960	6,122	608,082	

Cat. XII	Overige uitgaven mbt OS (non-ODA)	Begr. 1997	Eerste wijz.	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	Begr. nr. artikelnr.
XIIa	–Particuliere Ontwikkelings & Participatiemij'en (POPM)	PM		PM		PM	V-10.08
	– Wet Herverzekering Investerin- gen (WHI)	PM		PM		PM	IX-b
XIIb	Financieringsmij. ontw.landen (FMO)						
	– Middelenvoorziening FMO	115,000		115,000		115,000	V-10.09.01
	– Speciale programma's FMO	35,000		35,000		35,000	V-10.09.02
	– Rentesub./ app.kosten FMO	5,000		5,000		5,000	V-10.09.03
XIIc	.ed.Investeringsbank Ontw.lan- den						
	– Rentesubsidies OS-leningen	246,000		246,000		246,000	V-17.02.01
XIId	Garanties op door de .IO ver- strekke leningen aan ontwikke- lingslanden	35,000		35,000		35,000	V-17.03
XIIe	Programma's van IO&O- Instituten						
	– Huisvestingsvoorziening KIT	5,720		5,720		5,720	V-14.03.03
XIIIf	Internationale milieubijdragen – Bijdrage GEF (16%)	1,600		1,600	0,371	1,971	V-12.01.02.01
XIIg	Gemeente-initiatieven en kleine Plaatselijke Activiteiten (GI/KPA)	1,000		1,000		1,000	V-13.07
XIIh	Afwikkeling OS-activiteiten in niet DAC-landen	5,240		5,240	– 1,850	3,390	V-15.08
	– Totaal Categorie XII-	449,560		449,560	– 1,479	448,081	

Annex 1 Programma's van Instituten en cursussen van Internationaal Onderwijs

(***) = buiten de hgis

	Begr. 1997	kaspl. 1997	Saldo 1997	Tweede wijz.	saldo 1997	begr.nr. artikelnr.
Afrika Studie Centrum						
Bijdrage BZ .IET OS	0,055		0,055		0,055	
Bijdrage BZ WEL OS	1,051		1,051		1,051	V-14.03.01
Bijdrage OCW	2,115		2,115		2,179	VIII
Bijdrage L.V	1,051		1,051		1,051	XIV
						V-14.03.01/ VIII/XIV
- Afrika Studie Centrum	4,217		4,217	0,064	4,281	V-14.03.01
- Koninklijk Instituut vd Tropen	27,855		27,855	0,146	28,001	V-14.03.01
- Graphic Media Developm.Centre(GMDC)	0,300		0,300	- 0,135	0,165	V-14.03.01
- Opleidingscentrum Wereldomroep (R.TC)	2,358		2,358	0,021	2,379	V-14.03.01
- Huisvesting IO-instituten	1,154		1,154		1,154	V-14.03.02/XIV
- Institute of Social Studies (ISS)	15,316		15,316	0,602	15,918	VIII
- International Training Centre for Aerial Surveys (ITC)	37,163		37,163	1,382	38,545	VIII
- Netherlands University Foundation for International Cooperation (.UFFIC)	9,873		9,873	- 0,098	9,775	VIII
- International Institute for Hydrolic and Environmental engineering (IHE)	10,760		10,760	0,421	11,181	VIII
- Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS)	4,160		4,160	0,161	4,321	VIII
- Netherlands Institute for Management/ Maastricht School of Management (RVB/ MSM)	3,773		3,773	0,149	3,922	VIII
- Stichting voor Wetenschappelijk Onderzoek voor de Tropen (WOTRO)	1,000		1,000		1,000	VIII
- International Reference Centre for Watersupply (IRC)	0,840		0,840		0,840	XI
- Internationaal Instituut voor Landaanwinning en Cultuurtechniek (ILRI) (***)	1,968		1,968		1,968	XIV
- Internationaal Agrarisch Centrum (IAC) (***)	6,047		6,047		6,047	XIV
- Landbouwuniversiteit Wageningen (***)	0,500		0,500		0,500	XIV
- IAH Larenstein, locatie Deventer (***)	0,788		0,788		0,788	XIV
	128,072		128,072	2,713	130,785	